REGULAMENT

privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată

Publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.481 din 20.11.2024, art.912

APROBAT
prin Hotărârea Comitetului executiv
al Băncii Naționale a Moldovei
nr. 289 din 14 noiembrie 2024
În vigoare: din **20 decembrie 2024**
*(cu excepția subpct. 184.4, care intră în vigoare: din **1 februarie 2025**)*

Titlul I
Obiect, domeniu de aplicare și definiții

1. Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată (în continuare - regulament) stabilește:
- **1.1.** condițiile şi modul de licențiere a administratorilor infrastructurilor pieței financiare, precum şi cerințele față de activitatea acestora;
- **1.2.** condițiile şi modul de autorizare a autorităților de guvernanță a schemelor şi a aranjamentelor de plată, precum şi cerințele față de activitatea acestora;
- **1.3.** modalitatea de monitorizare a a infrastructurilor pieței financiare, a schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată, şi a participanților la acestea;
- **1.4.** cerințe față de emitenții instrumentelor de plată în legătură cu emiterea, acceptarea şi gestiunea acestor instrumente;
- **1.5.** cerințe față de prestatorii de servicii de plată (în continuare – PSP), care notifică accesul la schemele de plată cu cardul și de remitere de bani, înregistrate peste hotarele Republicii Moldova.

2. Prezentul regulament se aplică:
- **2.1.** infrastructurilor pieței financiare (*în continuare* – IPF), inclusiv administratorilor acestora, licențiați pe teritoriul Republicii Moldova;
- **2.2.** schemelor și aranjamentelor de plată, inclusiv autorităților de guvernanță a acestora, autorizate pe teritoriul Republicii Moldova;
- **2.3.** participanților la IPF și schemele menționate la subpct. 2.1 și 2.2;
- **2.4.** PSP licențiați care emit, pun în circulație şi/sau acceptă instrumente de plată pe teritoriul Republicii Moldova.

3. IPF operate pe teritoriul Republicii Moldova de către Banca Națională a Moldovei în calitate de administrator al acestora, nu li se aplică prevederile următoarelor puncte din prezentul regulament: pct. 9-11 , subpct. 19.3 – 19.5 , pct. 20-25 , pct. 26-32 , pct. 75-80 , pct. 81-84 , pct. 92-94 , pct. 158.

4. Schemelor și aranjamentelor de plată operate pe teritoriul Republicii Moldova de către Banca Națională a Moldovei în calitate de autoritate de guvernanță a acestora, nu li se aplică prevederile următoarelor puncte din prezentul regulament: pct. 127, subpct. 136.3 – 136.5, pct. 145-147, pct.164.

5. Noțiunile și expresiile utilizate în prezentul regulament au semnificațiile prevăzute în Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (în continuare – *Legea 548/1995*), Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (*Legea 114/2012*), Legea nr. 183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare (*Legea 183/2016*), Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (*Legea 234/2016*). De asemenea, în scopul prezentului regulament se definesc următoarele noțiuni:

5.1. acceptant - un PSP care încheie un contract cu beneficiarul plății privind acceptarea şi prelucrarea tranzacțiilor de plată cu instrumente de plată electronică, efectuate în scopul executării unui transfer de fonduri către beneficiarul plății și/sau eliberează mijloace bănești în numerar deținătorilor instrumentului de plată electronică;

5.2. agent nostro - bancă utilizată de participanții la o IPF pentru decontare;

5.3. arhitectura sistemului informațional aferent IPAD - reprezentări fizice și logice care oferă informații despre elementele, conexiunile, relațiile, interacțiunile și comportamentul la diferite niveluri de abstractizări și pe domenii diferite ale sistemului informațional;

5.4. autenticitate – proprietatea informației de a fi asociată cu autorul ei prin prezența unei probe de identitate şi care oferă certitudine privind sursa pretinsă a informației;

5.5. autorizarea operațiunii – permisiunea PSP emitent de a efectua o anumită operațiune prin intermediul instrumentului de plată emis;

5.6. bancă custode - bancă ce păstrează şi protejează activele financiare ale terților;

5.7. card de plată (*în continuare – card*) - un suport (fizic sau virtual) de informație standardizat şi, după caz, personalizat, prin intermediul căruia deținătorul, de regulă, cu utilizarea numărului personal de identificare al său şi/sau a unor alte coduri care permit identificarea sa, în funcție de tipul cardului de plată are acces la distanță la contul de plăți la care este ataşat cardul în vederea efectuării operațiunilor de plată;

5.8. card personalizat – card de plată care este ataşat la un cont de plăți şi pe care este tipărită/embosată informația despre deținător;

5.9. card personificat – card de plată care este ataşat la un cont de plăți şi pe care nu este tipărită/embosată informația despre client. Acest card se emite prin completarea cererii de emitere a cardului, cu furnizarea datelor şi documentelor necesare pentru identificarea deținătorului în evidența internă a PSP.

5.10. card de debit - cardul prin intermediul căruia utilizatorul dispune de fondurile din contul său de plăți pentru a efectua operațiuni de plată.

5.11. card de debit amânat - cardul prin intermediul căruia utilizatorul dispune de fondurile oferite de emitent sub forma unei linii de credit

pentru a efectua operațiuni de plată, întreaga sumă datorată emitentului urmând a fi rambursată integral până la sfârşitul perioadei specificate în contract;

5.12. **card de credit** - cardul prin intermediul căruia utilizatorul dispune de fondurile oferite de emitent sub forma unei linii de credit pentru a efectua operațiuni de plată, suma datorată urmând a fi rambursată total sau parțial, existând obligația de rambursare a sumei minime stabilite în contract până la data stipulată în acesta;

5.13. **card virtual** - card fără suport fizic, utilizat de obicei pentru efectuarea plăților în mediul on-line;

5.14. **card personal** – cardul de plată care este ataşat la contul de plăți deschis pe numele unei persoane fizice care nu practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate;

5.15. **card de afaceri (business)** – cardul de plată care este ataşat la contul de plăți deschis pe numele unei persoane juridice, persoane fizice care practică activitatea de întreprinzător sau alt tip de activitate;

5.16. **clearing** - procesul de transmitere, reconciliere şi, după caz, confirmare a ordinelor de transfer înainte de decontare, cu posibilitatea de includere a compensării pe bază netă a ordinelor de transfer şi de stabilire a pozițiilor finale pentru decontare;

5.17. **comerciant** - o persoană juridică, o persoană fizică care practică activitatea de întreprinzător sau alt tip de activitate, care acceptă carduri de plată în calitate de instrument de plată fără numerar pentru mărfurile comercializate, serviciile prestate, lucrările executate, în baza contractului încheiat cu PSP acceptant;

5.18. **condiții de piață extreme, dar plauzibile** - set cuprinzător de condiții istorice şi ipotetice, incluzând cele mai volatile perioade care au fost suportate de pieţele deservite de IPF;

5.19. **conducere** – membru/membri al organului executiv, care sunt implicați în gestionarea zilnică a activității administratorului IPF sau a schemei/aranjamentului de plată;

5.20. **conexiune** - un set de contracte şi acorduri operaționale între două sau mai multe IPF care conectează aceste IPF direct sau printr-un intermediar;

5.21. **conexiune directă** - conexiune stabilită între două IPF, fără a exista intermedierea realizată de un terț;

5.22. **conexiune indirectă** - conexiune stabilită între două IPF prin intermediul unui terț care nu este o IPF;

5.23. **conexiune releu** - conexiune care implică minimum trei IPF, în care o IPF realizează intermedierea între alte două IPF.

5.24. **continuitatea activității** - starea de funcționare neîntreruptă a operațiunilor, ce presupune măsuri organizaționale, tehnice şi de personal implementate pentru a asigura continuitatea serviciilor critice după o întrerupere cauzată de producerea unui eveniment perturbator şi pentru reluarea treptată a tuturor serviciilor în cazul unui eveniment perturbator major, prelungit sau cu efecte pe scară largă;

5.25. **consiliu** - consiliul de administrație şi/sau consiliul de supraveghere al administratorului IPF. Consiliul nu are funcții executive;

5.26. **contraparte centrală (CPC)** - o persoană juridică care se interpune între contrapărțile la contractele tranzacționate pe una sau mai multe piețe financiare, devenind astfel cumpărător pentru fiecare vânzător și vânzător pentru fiecare cumpărător;

5.27. **dată prevăzută pentru decontare** - ziua în care fondurile şi/sau instrumentele financiare sunt datorate şi trebuie să fie puse la dispoziția beneficiarului acestora, în conformitate cu regulile IPF respective;

5.28. **decontare finală** - transferul necondiționat şi irevocabil al fondurilor şi/sau instrumentelor financiare sau stingerea unei obligații de către o IPF sau de către participanții la aceasta, în concordanță cu prevederile contractuale;

5.29. **decontare în banii băncii centrale** - serviciul furnizat de o bancă centrală, în calitate de agent de decontare pentru o IPF, pentru stingerea obligațiilor de plată prin efectuarea de înregistrări în conturile de decontare deschise şi administrate de banca centrală pentru participanții la acea IPF sau pentru agenții nostro;

5.30. **decontare în banii băncii** - serviciul furnizat de o bancă, în calitate de agent de decontare pentru o IPF, pentru stingerea obligațiilor de plată prin efectuarea de înregistrări în conturile de decontare deschise şi administrate de bancă pentru participanții la acea IPF sau pentru agenții nostro;

5.31. **dispozitiv special** - un dispozitiv (fizic sau virtual) prin intermediul căruia se efectuează operațiuni cu utilizarea (în formă fizică, contactless, tokenizată) a cardurilor de plată, care poate fi:

5.31.1. **bancomat** (denumit prescurtat conform uzanțelor internaționale – ATM), ce permite utilizatorilor de servicii de plată să efectueze operațiuni de retragere a mijloacelor bănești în numerar din conturile de plăți, transferuri de mijloace bănești, depunerea mijloacelor bănești în conturi și informarea privind situația conturilor și a operațiunilor efectuate;

5.31.2. **imprinter**, destinat deservirii deținătorilor de carduri de plată, aflat la PSP sau la un comerciant, care permite transpunerea amprentei datelor reliefate ale unui card de plată pe un formular standardizat al chitanței;

5.31.3. **POS terminal**, destinat deservirii deținătorilor de carduri de plată, aflat la un PSP sau la un comerciant, care permite citirea datelor de pe banda magnetică şi/sau de pe microprocesorul cardului de plată, procesarea acestor date şi a altor date referitoare la operațiunea inițiată;

5.31.4. **POS terminal virtual**, destinat deservirii deținătorilor de carduri de plată, aflat la un PSP sau la un comerciant, care permite identificarea cardului și a deținătorului, obținerea datelor necesare pentru autorizarea și procesarea operațiunii inițiate.

5.32. **deținător** – client (persoană fizică sau juridică) al PSP care, în baza contractului încheiat cu PSP, deține un dispozitiv şi/sau un nume de

utilizator/parolă/cod sau orice alt element similar care să permită PSP autentificarea acestuia de la distanță;

5.33. **expunere** - reprezintă valoarea maximă dintre zero şi valoarea de piață sau costul de înlocuire a unei tranzacții sau a unui portofoliu de tranzacții cu o contrapartidă, care s-ar pierde implicit ca urmare a imposibilității contrapartidei de a-şi îndeplini obligațiile asumate;

5.34. **expuneri curente** - pierderea financiară pe care administratorul unei IPF sau participanții la aceasta ar suporta-o imediat dacă unul dintre participanți nu ar putea să îşi îndeplinească obligațiile rezultate din participarea la respectiva IPF;

5.35. **expunere potențială viitoare** - expunerea maximă estimată a avea loc la un moment viitor în timp, la un nivel ridicat de încredere statistică. Potențiala expunere viitoare apare din potențialele fluctuații ale valorii de piață a pozițiilor deschise ale unui participant între momentul în care acestea sunt înregistrate sau resetate la prețul curent al pieței și momentul în care sunt lichidate sau acoperite efectiv;

5.36. **expunere la riscul de credit** - o sumă sau o valoare expusă riscului ca un participant să nu o deconteze în întregime, atunci când este scadentă sau la orice moment ulterior;

5.37. **externalizare** - utilizarea de către o entitate a unui furnizor extern, în vederea desfăşurării de către acesta, pe bază contractuală şi în mod continuu, a unor activități efectuate în mod obişnuit de către entitatea în cauză;

5.38. **furnizor de lichiditate** - o entitate cu care o IPF a încheiat un acord de furnizare a fondurilor;

5.39. **furnizor de serviciu critic** - furnizor al unui serviciu care este indispensabil pentru funcționarea unei IPF, a unui participant, a unui PSP. În categoria furnizorilor de servicii critice sunt incluse şi entitățile către care au fost externalizate activități, servicii sau funcții critice;

5.40. **garanție** - un activ sau un angajament al unui terț care este utilizat de un furnizor de garanție pentru a garanta o obligație față de un beneficiar al garanției;

5.41. **guvernanță** - set de relații între proprietarii IPF, organele de conducere şi alte părți relevante ce includ participanți, autorități, clienți ai participanților, IPF interdependente şi piața deservită;

5.42. **infrastructură a pieței financiare (IPF)** - are semnificația prevăzută la art. 2 din Legea 548/1995. În sensul prezentului regulament, în categoria IPF sunt incluse sistemele de plăți şi sistemele de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare din cadrul depozitarilor centrali (DC) şi contrapărților centrale (CPC);

5.43. **integritate** – proprietatea informației de a păstra acuratețea, deplinătatea și consistența ei;

5.44. **intervenție manuală** – activitate care se inițiază și se realizează manual;

5.45. **instrucțiune critică** - ordin de transfer care trebuie efectuat cu prioritate, în cazul apariției unei perturbări, pentru evitarea manifestării şi propagării riscurilor în cadrul unei IPF sau a riscului sistemic;

5.46. **instrument de plată** - are semnificația prevăzută la art. 3 din Legea 114/2012. În sensul prezentului regulament, acestea includ instrumentele de plată electronică şi cele pe suport hârtie;

5.47. **instrument de plată electronică** - un card de plată sau un alt instrument de plată similar bazat pe un sistem informatic, sau un instrument de plată electronic cu acces la distanță;

5.48. **instrument de plată electronic cu acces la distanță (IPAD)** – set de proceduri, care se bazează pe o soluție informatică și/sau echipament de tipul: internet-banking, PC-banking, phone-banking, mobile-banking, care permite utilizatorului, prin intermediul unei metode de autentificare şi al unui mijloc de comunicație, accesul la contul de plăți și inițierea de operațiuni de plată, în baza fondurilor de care dispune:

5.48.1. **PC banking** – se bazează pe o aplicație a PSP instalată la stațiile de lucru la sediul utilizatorului şi pot utiliza în calitate de mijloc de comunicație atât rețele private, cât şi rețeaua Internet;

5.48.2. **internet-banking** (browser based payments) – oferă posibilitatea accesării sistemului prin intermediul unei pagini web operate de către PSP, fără preinstalarea aplicației la utilizator;

5.48.3. **mobile-banking** – sistemele prin intermediul cărora tranzacțiile/ instrucțiunile de plată sunt transmise şi/sau confirmate de utilizator către PSP prin intermediul unei aplicații mobile instalate pe dispozitiv mobil;

5.48.4. **phone-banking** – sunt bazate pe metoda vocală de transmitere a informației prin intermediul operatorului deservirii telefonice (Call Center) sau prin autoservire, utilizând telefonul cu culegere prin taste (Touch Tone Telephone) şi a mijloacelor telefoniei computerizate (cum sunt de ex. tehnologiile IVR (Interactiv Voice Response), Speech to Text, Text to Speech);

5.49. **marjă** - garanție constituită în favoarea contrapartidei pentru a proteja împotriva expunerilor curente sau potențiale viitoare cauzate de evoluția prețului de piață sau a eventualei incapacități de îndeplinire a obligațiilor;

5.50. **membru independent al consiliului** - un membru neexecutiv al consiliului care nu are nicio relație de afaceri, familială sau de altă natură care creează un conflict de interese cu IPF sau administratorul IPF, acționarii majoritari ai IPF, conducerea IPF sau participanții la IPF şi care nu a avut astfel de relații în cei doi ani care precedă numirea sa în consiliu;

5.51. **mijloc de comunicație** – complex de mijloace tehnice şi de program interdependente destinat asigurării schimbului de date între PSP şi utilizator;

5.52. **modificare majoră** – a) schimbarea semnificativă a arhitecturii IPF, introducerea unor noi funcționalități ori activități sau schimbări cu un impact semnificativ asupra profilului de risc al IPF, b) dezvoltarea funcționalităților noi în cadrul IPAD sau modificarea funcționalităților existente, ce țin de modalitatea de identificare a utilizatorului, de accesare a instrumentului de către acesta, de autorizare a plăților;

5.53. **modificare minoră** - modificare care nu poate fi calificată ca majoră;

5.54. **nonrepudiere** – asigurarea imposibilității negării unei tranzacții de către deținător sau PSP, prin intermediul unui mecanism ce asigură probarea integrității şi autenticității informației fie de către părțile implicate, fie de o parte terță;

5.55. **numărul de referință al tranzacției** – număr unic de identificare asociat fiecărei tranzacții, ce identifică univoc tranzacția în cadrul unei anumite zile operaționale;

5.56. **participant** - în sensul prezentului regulament, o entitate care este identificată sau recunoscută de un administrator al unei IPF şi căreia i se permite, direct sau indirect, să trimită ordine de transfer/plată către respectiva IPF şi care este capabilă să primească ordine de transfer/plată de la aceasta;

5.57. **participant critic** - un participant la o IPF care, datorită volumelor sau valorilor tranzacțiilor sau serviciilor prestate către acea IPF, în cazul unei probleme operaționale majore cu care s-ar confrunta acest participant, poate afecta semnificativ ceilalți participanți sau IPF. Administratorul IPF stabilește și informează anual participanții desemnați ca critici;

5.58. **participant direct** - o entitate care are o relație contractuală cu un administrator al unei IPF, are permisiunea să trimită ordine de transfer către acea IPF şi este capabilă să primească ordine de transfer de la aceasta;

5.59. **părți interesate relevante** - participanți, alte IPF care au impact asupra riscurilor specifice unei IPF şi, de la caz la caz, alți actori afectați de pe piață;

5.60. **PIN -** numărul personal de identificare a deținătorului de card de plată (denumit prescurtat conform uzanțelor internaționale – PIN), un cod personal în posesia deținătorului de card de plată, atribuit de către PSP emitent sau definit de către deținător și care reprezintă un element de securitate personalizat care permite identificarea deținătorului de card la efectuarea anumitor operațiuni cu utilizarea cardului;

5.61. **plan de lichidare ordonată** - plan elaborat de administratorul IPF pentru închiderea ordonată a IPF;

5.62. **plan de redresare** - plan elaborat de administratorul IPF pentru restabilirea bunei funcționări a IPF;

5.63. **portabilitate** - aspectele operaționale aferente transferurilor pozițiilor contractuale, de mijloace bănești sau de instrumente financiare de la o IPF sau de la un participant la o altă IPF sau participant;

5.64. **prestator de servicii de plată (PSP)** - entitate autorizată să presteze servicii de plată pe teritoriul Republicii Moldova, în sensul art. 5 din Legea 114/2012;

5.65. **punerea în circulație** - punerea la dispoziția clienților a unui instrument de plată, în baza unui contract încheiat cu aceştia;

5.66. **reziliența cibernetică** - capacitatea unei IPF de a: anticipa amenințările cibernetice, rezista la atacurile cibernetice, limita amploarea consecințelor şi relua activitatea după atacuri cibernetice;

5.67. **risc de credit** - riscul ca o contraparte, indiferent dacă este participant sau altă entitate, să nu îşi poată îndeplini în întregime obligațiile financiare atunci când acestea devin scadente sau oricând în viitor;

5.68. **risc de custodie** - riscul de a suporta o pierdere a activelor deținute în custodie din cauza insolvabilității, neglijenței, fraudei, administrării defectuoase sau evidenței necorespunzătoare ale custodelui;

5.69. **risc de decontare** - riscul ca decontarea fondurilor sau a instrumentelor financiare în cadrul unei IPF să nu aibă loc integral la data preconizată pentru decontare;

5.70. **risc general de afaceri** - orice depreciere potențială a situației financiare a administratorului unei IPF, ca urmare a unui declin al încasărilor sau a unei creşteri a cheltuielilor acestuia, astfel încât cheltuielile depăşesc încasările şi conduc la o pierdere care trebuie acoperită din capitalul propriu;

5.71. **risc de investiție** - riscul de pierdere cu care se confruntă un administrator al unei IPF sau un participant atunci când administratorul IPF investeşte resursele proprii sau ale participanților;

5.72. **risc juridic** - riscul care rezultă din neaplicarea sau aplicarea defectuoasă a cadrului legal sau a prevederilor contractuale, de obicei, determinând o pierdere;

5.73. **risc de lichiditate** - riscul ca o contraparte, participant sau altă entitate să nu dispună de suficiente fonduri care să îi permită să îşi îndeplinească integral obligațiile asumate la scadență, deşi, în viitor, ar putea avea fonduri suficiente în acest sens;

5.74. **risc operațional** - riscul ca deficiențele sistemelor de informații sau ale proceselor interne, erorile umane, deficiențele în administrare sau perturbările provocate de evenimente externe sau de servicii externalizate să conducă la reducerea, deteriorarea sau întreruperea serviciilor furnizate de administratorul unei IPF sau de emitenții/acceptanții instrumentelor de plată;

5.75. **risc de piață** - riscul înregistrării de pierderi, în poziții bilanțiere şi extrabilanțiere, care rezultă din variația prețurilor de pe piață;

5.76. **risc de principal** - riscul ca o contraparte să piardă întreaga valoare implicată într-o tranzacție, respectiv riscul ca un vânzător al unui activ financiar să livreze activul în mod irevocabil, dar să nu primească contravaloarea acestuia, sau riscul ca un cumpărător al unui activ financiar să plătească pentru un activ în mod irevocabil şi să nu îl primească;

5.77. **risc de corelare nefavorabilă** - riscul care decurge din expunerea față de un participant sau emitent atunci când garanția furnizată de acel participant sau emisă de acel emitent este puternic corelată cu riscul de credit al acestuia;

5.78. **schemă de plată** – are semnificația prevăzută la art. 2 din Legea 548/1995. În sensul prezentului regulament, în categoria schemelor de plată sunt incluse schemele/sistemele de plăți cu cardul, schemele/sistemele de remitere de bani și schemele de plată cu instrumente de plată;

5.79. **schemă de plată cu cardul -** un set unic de reguli, practici, standarde și/sau orientări de punere în aplicare privind executarea tranzacțiilor de plată cu cardul, care este separat de orice infrastructură de plată care asigură funcționarea sa și care include orice organism decizional, organizație sau entitate răspunzătoare pentru funcționarea schemei;

5.80. **schemă cvadripartită de plată cu cardul** - o schemă de plată cu cardul în care tranzacțiile de plată cu cardul se execută din contul de plăți al unui plătitor către contul de plăți al unui beneficiar al plății prin intermediul schemei, al emitentului (din partea plătitorului) și al acceptantului (din partea beneficiarului plății). Atunci când o schemă tripartită de plată cu cardul acordă o licență altor PSP pentru emiterea instrumentelor de plată cu cardul sau acceptarea tranzacțiilor de plată cu cardul sau pentru ambele operațiuni, sau emite instrumente de plată cu cardul împreună cu un partener de comarcare sau prin intermediul unui agent, aceasta este considerată ca fiind o schemă cvadripartită de plată cu cardul;

5.81. **schemă tripartită de plată cu cardul** - o schemă de plată cu cardul în care sistemul însuși prestează servicii de acceptare și de emitere și tranzacțiile de plată cu cardul sunt efectuate din contul de plăți al unui plătitor către contul de plăți al unui beneficiar al plății din cadrul schemei;

5.82. **semnificativ** – calificativ al unui risc, a unei dependențe şi/sau a unei schimbărice poate afecta capacitatea unei entități de a funcționa sau de a furniza servicii conform aşteptărilor;

5.83. **serviciu critic** - serviciu esențial pentru funcționarea unei infrastructuri a pieței financiare sau a unui PSP, a cărui indisponibilitate sau absență poate determina apariția unei perturbări majore în funcționarea normală şi care nu poate fi reprodus sau a cărui reproducere ar presupune costuri care nu sunt rezonabile;

5.84. **siguranță în funcționare** - modalitate de gestionare a riscurilor specifice IPF, respectiv a instrumentului de plată, în scopul asigurării funcționării conform nivelurilor de calitate a serviciilor şi/sau a orarului de funcționare asumat, fără a afecta în mod negativ încrederea participanților şi a publicului;

5.85. **sistem de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare (SD)** - aranjament formal între trei sau mai mulți participanți, fără a include posibile bănci de decontare, contrapărți centrale, case de compensare sau participanți indirecți, cu reguli comune şi aranjamente standardizate, a cărui activitate constă în executarea ordinelor de transfer de instrumente financiare;

5.86. **sistem de decontare prin schimburi de valoare –** un sistem de decontare, utilizat pentru decontarea unor obligațiuni conexe, cum ar fi livrarea de instrumente financiare contra mijloace bănești (livrare contra plată) sau livrarea de valută contra altei valute (plată contra plată);

5.87. **sistem de plăți (SP)** - aranjament formal între trei sau mai mulți participanți, fără a include posibile bănci de decontare, contrapărți centrale, case de compensare sau participanți indirecți, cu reguli comune şi aranjamente standardizate pentru executarea ordinelor de plată între participanți;

5.88. **sistem de plăți de mare valoare** - sistem de plăți care procesează ordine de plată de mare valoare şi/sau urgente;

5.89. **sistem de plăți de mică valoare** - sistem de plăți care procesează ordine de plată de mică valoare inițiate cu instrumente de plată de tipul

transferurilor de credit, cecurilor, cambiilor, biletelor la ordin, cardurilor etc.;

5.90. **situație de urgență** - un eveniment, o situație sau o împrejurare care are capacitatea de a determina nefuncționarea sau perturbarea operațiunilor, serviciilor sau funcțiilor unei IPF, inclusiv perturbarea sau împiedicarea decontării finale;

5.91. **societate afiliată** - o societate care îl controlează pe participant sau care este controlată de acesta sau care se află sub acelaşi control ca participantul, unde relația de control este definită potrivit legislației R. Moldova;

5.92. **teste de stres** - cuantificarea expunerilor la riscul de credit şi de lichiditate care ar rezulta din evoluția şi volatilitatea prețurilor în scenarii extreme, dar plauzibile;

5.93. **tranzacție** – operațiune de plată efectuată în formă electronică prin intermediul IPAD, utilizând un mecanism ce permite verificarea autenticității, integrității şi non repudierii acesteia.

Titlul II
Dispoziții generale

Capitolul I
Cerințe generale aplicabile administratorilor IPF

Secțiunea 1
Cerințele privind regulile, procedurile şi contractele elaborate/încheiate de administratorul IPF

6. **6.1.** În vederea identificării și gestionării riscului juridic, administratorul IPF evaluează măsura în care legislația aplicabilă în toate jurisdicțiile relevante asigură un grad ridicat de certitudine şi sprijină fiecare aspect semnificativ al activităților IPF operată de acesta.

6.2. Administratorul IPF stabileşte cu claritate regulile şi procedurile IPF şi încheie contracte, în conformitate cu legislația aplicabilă în toate jurisdicțiile relevante.

6.3. În aplicarea prevederilor subpct. 6.2 administratorul IPF realizează următoarele măsuri:

6.3.1. comunică Băncii Naționale a Moldovei, participanților şi, dacă este cazul, clienților participanților, într-un mod clar şi uşor de înțeles, legislația, regulile, procedurile şi contractele aplicabile pentru funcționarea IPF;

6.3.2. ia măsurile necesare pentru a se asigura că regulile, procedurile şi contractele sale produc efecte juridice în toate jurisdicțiile relevante şi depune toată diligența pentru ca acțiunile pe care le ia în baza acestor reguli, proceduri şi contracte să nu fie anulate, reversibile sau suspendate;

6.3.3. identifică şi diminuează riscurile care decurg din orice potențial conflict de legi, în cazul în care îşi desfăşoară activitatea în mai multe jurisdicții.

Secțiunea a 2-a
Cerințele generale privind guvernanța

7. **7.1.** În vederea asigurării unui cadru de administrare responsabil, administratorul IPF stabileşte obiective documentate care acordă prioritate ridicată siguranței şi eficienței IPF.

7.2. Obiectivele stabilite potrivit subpct. 7.1 susțin în mod explicit stabilitatea financiară şi alte considerente relevante de interes public, inclusiv promovarea pieților financiare eficiente şi deschise, utilizarea standardelor de industrie și protocoalelor pentru a crește certitudinea, transparența și stabilitatea pe piață, considerarea adecvată a intereselor participanților, clienților participanților, autorităților relevante și altor părți interesate, dezvăluirea adecvată a datelor de piață către autoritățile relevante și către public, accesul echitabil și deschis la IPF.

8. **8.1.** Administratorul IPF deține mecanisme de guvernanță documentate şi efective, care stabilesc ierarhii clare şi directe de responsabilitate şi răspundere.

8.2. La solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, a deținătorilor de instrumente financiare sau a participanților, administratorul IPF pune la dispoziția acestora informații relevante cu privire la mecanismele prevăzute la subpct. 8.1.

8.3. Administratorul IPF trebuie să facă disponibile public versiuni prescurtate ale informațiilor prevăzute la subpct. 8.1.

9. Administratorul IPF stabileşte şi defineşte în mod clar rolul şi responsabilitățile şi raporturile ierarhice ale **consiliului**, incluzând în mod cumulativ următoarele elemente:

9.1. stabilirea unor obiective strategice clare pentru IPF;

9.2. stabilirea unor proceduri documentate pentru funcționarea IPF, inclusiv proceduri pentru identificarea, notificarea şi gestionarea conflictelor de interese ale membrilor acestuia;

9.3. asigurarea eficacității selectării, monitorizării şi, dacă este cazul, a eliberării din funcție a membrilor conducerii;

9.4. stabilirea unor politici de remunerare corespunzătoare, în conformitate cu cele mai bune practici şi bazate pe realizările pe termen lung;

9.5. aprobarea deciziilor care au un impact semnificativ asupra profilului de risc al IPF, precum şi asupra documentelor-cheie privind riscul care reglementează operațiunile IPF;

9.6. aprobarea şi reexaminarea anuală a cadrului normativ de gestionare a riscurilor, cadrului privind riscul operațional şi planul aferent de continuitate a activității, planul de redresare şi lichidare ordonată şi planul privind capitalul, cadrele privind riscul de credit şi riscul de lichiditate, cadrul privind aranjamentele de garantare care

reglementează gestionarea riscurilor, strategia de investiții a IPF, precum şi cadrul de reziliență cibernetică.

10. Consiliul îşi analizează, cel puțin anual, atât performanța de ansamblu, cât şi performanța individuală a membrilor săi.

11. Componența consiliului manifestă integritate şi o gamă de competențe tehnice, cunoştințe şi experiență, atât cu privire la IPF, cât şi cu privire la piața financiară în general, permițând consiliului să îşi îndeplinească rolurile şi responsabilitățile. Consiliul include membri neexecutivi şi cel puțin un membru independent.

12. **12.1.** Administratorul IPF stabileşte şi defineşte în mod explicit rolul, responsabilitățile şi raporturile ierarhice ale organului executiv.

12.2. Componența organului executiv manifestă integritate şi o gamă de competențe tehnice, cunoştințe şi experiență, atât cu privire la IPF, cât şi cu privire la piața financiară în general, permițând organului executiv să îşi îndeplinească responsabilitățile privind funcționarea şi gestionarea riscurilor administratorului IPF.

12.3. Sub coordonarea consiliului, responsabilitățile **organului executiv** implică asigurarea următoarelor:

12.3.1. consecvența activităților administratorului IPF cu obiectivele, strategia şi toleranța la risc a acestuia;

12.3.2. planificarea, executarea şi monitorizarea corespunzătoare a controalelor interne şi a procedurilor aferente, pentru promovarea obiectivelor administratorului IPF;

12.3.3. evaluarea şi testarea periodică a controalelor interne şi a procedurilor aferente de către echipe de gestionare a riscului şi de audit intern bine pregătite şi cu personal suficient;

12.3.4. implicare activă în procesul de control al riscurilor;

12.3.5. alocarea de resurse suficiente cadrului de gestionare a riscurilor IPF.

13. **13.1.** Consiliul stabileşte şi monitorizează un cadru documentat de gestionare a riscurilor, care:

13.1.1. include politica de gestiune a riscurilor, inclusiv nivelurile de toleranță la riscuri a administratorului IPF, precum și instrumentele/activitățile de control ale riscurilor;

13.1.2. stabilește atribuții şi răspunderea pentru deciziile privind riscul;

13.1.3. descrie procesul decizional în cursul situațiilor de criză şi de urgență legate de IPF, precum și legate de evoluțiile de pe piețele financiare care pot avea un efect advers asupra lichidității pieței şi asupra stabilității sistemului financiar național;

13.1.4. descrie funcțiile de control intern.

13.2. Consiliul se asigură că există trei linii de apărare clare şi eficace (operațiuni, gestionarea riscurilor şi audit intern), care sunt separate una de cealaltă şi care beneficiază de suficiente atribuții, independență, resurse şi acces la consiliu.

14. **14.1.** Consiliul se asigură că deciziile majore, care afectează structura tehnică şi funcțională a IPF, regulile şi strategia de ansamblu, în special în ceea ce

priveşte alegerea unui mecanism de compensare şi decontare, structura de operare, gama de produse compensate sau decontate şi utilizarea tehnologiei şi procedurilor, protejează în mod corespunzător interesele legitime ale părților interesate relevante ale IPF.

14.2. Administratorul IPF consultă părțile interesate relevante şi, după caz, orice persoană interesată, într-un interval de timp rezonabil înainte de luarea deciziilor prevăzute la subpct. 14.1.

Secțiunea a 3-a
Cerințe privind cadrul pentru gestionarea cuprinzătoare a riscurilor

15. În vederea asigurării şi menținerii unui cadru solid de gestionare a riscurilor, administratorul IPF stabileşte şi menține proceduri şi mecanisme adecvate pentru a identifica, măsura, monitoriza şi gestiona în mod cuprinzător gama de riscuri care apar în IPF sau sunt suportate de către aceasta.

16. Administratorul IPF revizuieşte cel puțin anual cadrul de gestionare a riscurilor, stabilit conform subpct. 13.1.

17. **17.1.** Administratorul IPF stimulează participanții şi, dacă este cazul, clienții acestora, pentru a gestiona şi limita riscurile pe care le induc în IPF şi pe care IPF le suportă din partea acestora.

17.2. În ceea ce priveşte participanții, administratorul IPF impune un regim de sancțiuni pecuniare eficace, proporționale şi descurajante, acorduri de împărțire a pierderilor sau ambele.

18. Pentru o gestionare adecvată a riscurilor, administratorul IPF revizuieşte, cel puțin anual, riscurile semnificative pe care IPF le suportă din partea altor entități şi cele pe care le induce altor entități, inclusiv IPF, bănci de decontare, furnizori de lichiditate şi prestatori de servicii, ca urmare a interdependențelor dintre acestea. Administratorul IPF elaborează instrumente de gestionare a riscurilor care sunt solide şi proporționale cu nivelul identificat de risc.

19. **19.1.** Administratorul IPF defineşte operațiunile şi serviciile critice ale IPF şi identifică scenarii specifice care îl pot împiedica să furnizeze aceste operațiuni şi servicii critice în mod continuu şi evaluează eficacitatea tuturor opțiunilor de redresare sau de lichidare ordonată.

19.2. Administratorul IPF reexaminează, cel puțin anual, operațiunile şi serviciile critice ale IPF.

19.3. În baza evaluării stabilite la subpct. 19.1, administratorul IPF pregăteşte un plan viabil de redresare a IPF şi de lichidare ordonată.

19.4. Planul de redresare şi lichidare ordonată cuprinde, fără a se limita la acestea:

19.4.1. un rezumat cuprinzător al principalelor strategii de redresare şi lichidare ordonată;

19.4.2. operațiunile şi serviciile critice ale IPF, precum şi o descriere a măsurilor necesare pentru a pune în aplicare strategiile principale de redresare și lichidare ordonată.

19.5. Administratorul IPF transmite Băncii Naționale a Moldovei planul de redresare şi lichidare ordonată în termen de 10 zile de la adoptarea acestuia.

Secțiunea a 4-a
Cerințe pentru gestionarea riscului de credit

20. **20.1.** Administratorul IPF stabilește un cadru robust de măsurare, monitorizare şi gestionare a expunerilor sale la riscul de credit față de participanții săi şi a expunerilor la riscul de credit între participanți, care decurg din procesele IPF de plată, compensare şi decontare, şi identifică toate sursele de risc de credit.

20.2. Măsurarea şi monitorizarea expunerilor la riscul de credit se efectuează pe întreaga durată a zilei, utilizând informații actualizate şi instrumente corespunzătoare de gestionare a riscurilor.

21. **21.1.** Administratorul IPF, în cazul unui sistem de decontare pe bază netă amânată multilateral, se asigură că:

21.1.1. obligațiile financiare sunt stabilite cel târziu în momentul în care un ordin de transfer este inclus în calcularea pozițiilor de decontare netă accesibile fiecărui participant; şi

21.1.2. sunt deținute suficiente resurse pentru a acoperi expunerile la riscul de credit rezultate potrivit subpct. 21.2 şi 21.3, cel târziu în momentul menționat la subpct. 21.1.1.

21.2. Administratorul IPF, inclusiv cel care operează un sistem de decontare pe bază netă amânată cu garantarea decontării, care în cursul operațiunilor IPF suportă expuneri la riscul de credit față de participanții săi, îşi acoperă expunerea la riscul de credit față de fiecare participant utilizând garanțiile, fondurile de garantare, capitalul propriu (după deducerea sumei dedicate acoperirii riscului general de afaceri) sau alte resurse financiare echivalente.

21.3. Administratorul IPF, inclusiv cel care operează un sistem de decontare pe bază netă amânată fără garantarea decontării, dar în care participanții se confruntă cu expuneri la riscul de credit care rezultă din procesele de plată, compensare şi decontare ale IPF, dispune de norme sau de acorduri contractuale cu aceşti participanți.

21.4. Normele sau acordurile contractuale prevăzute la subpct. 21.3 trebuie să asigure că participanții vor furniza suficiente resurse, astfel cum sunt prevăzute la subpct. 21.2, pentru a acoperi expunerile la riscul de credit care rezultă din procesele IPF de plată, compensare şi decontare în raport cu cei doi participanți care, împreună cu societățile afiliate, generează în sistem cea mai mare expunere agregată la riscul de credit.

21.5. Suplimentar, administratorul IPF stabileşte reguli şi proceduri:

21.5.1. pentru gestionarea pierderilor care rezultă direct din neîndeplinirea obligațiilor unuia sau mai multor participanți la IPF;

21.5.2. pentru acoperirea pierderilor potențial neacoperite, inclusiv rambursarea oricăror fonduri pe care administratorul IPF le poate împrumuta de la furnizorii de lichiditate;

21.5.3. pentru reconstituirea, la nivelul prevăzut la subpct. 21.2 şi 21.4, a oricăror resurse financiare utilizate de IPF în cursul unui eveniment de criză.

22. **22.1.** Administratorul unei CPC asigură decontarea obligațiilor financiare.

22.2. În sensul subpct. 22.1, administratorul unei CPC acoperă complet expunerile curente şi potențiale viitoare față de fiecare participant cu un grad ridicat de încredere, utilizând marje şi alte resurse financiare prefinanțate potrivit secțiunilor a 5-a şi a 6-a din prezentul capitol.

22.3. În situația unei CPC, care este implicată în activități cu un profil de risc mai complex sau care este de importanță sistemică în mai multe jurisdicții, administratorul asigură deținerea unor resurse financiare suplimentare pentru a acoperi o gamă largă de scenarii potențiale de stres, care includ, fără a se limita însă la, intrarea în incapacitate de plată a acelor doi participanți şi a societăților afiliate, care ar putea produce cea mai mare expunere agregată la riscul de credit pentru CPC, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.

22.4. Toate CPC asigură deținerea unor resurse financiare suplimentare pentru a acoperi o gamă largă de scenarii potențiale de stres, care includ, fără a se limita la, intrarea în incapacitate de plată a acelui participant şi a societăților afiliate, care ar putea produce cea mai mare expunere agregată la riscul de credit pentru CPC, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.

22.5. În toate cazurile, administratorul unei CPC documentează justificarea care stă la baza stabilirii valorii resurselor financiare totale pe care le păstrează şi trebuie să dispună de aranjamente de guvernanță potrivite referitoare la această valoare.

23. **23.1.** Administratorul CPC determină valoarea şi testează cu regularitate zilnică, prin teste de stres riguroase, suficiența resurselor financiare totale disponibile în cazul unei intrări sau al unor intrări multiple în incapacitate de plată, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.

23.2. Administratorul unei CPC dispune de proceduri clare de raportare a rezultatelor testelor sale de stres către organismele de decizie ale CPC, precum şi de utilizare a acestor rezultate pentru a evalua caracterul adecvat al resurselor sale financiare totale şi pentru a le ajusta.

23.3. Testele de stres sunt realizate zilnic, folosind parametri şi ipoteze standard şi predeterminate.

23.4. Cel puțin o dată pe lună, administratorul unei CPC efectuează o analiză cuprinzătoare şi amănunțită a scenariilor testelor de stres, a modelelor, a parametrilor şi ipotezelor aferente, pentru a se asigura că acestea sunt adecvate pentru a determina nivelul cerut de protecție al CPC împotriva intrării în incapacitate de plată, având în vedere condițiile de piață curente şi evoluția lor.

23.5. Administratorul unei CPC efectuează analiza testelor de stres mai des atunci când produsele compensate sau pieţele deservite sunt caracterizate de volatilitate ridicată, devin mai puțin lichide sau atunci când dimensiunea sau gradul de concentrare a pozițiilor deținute de către participanții la CPC cresc în mod semnificativ.

24. Administratorul unei CPC realizează o validare completă a modelului de administrare a riscului de credit cel puțin o dată pe an.

25. **25.1.** Pentru efectuarea testelor de stres, administratorul unei CPC ia în considerare efectul unei game largi de scenarii relevante de stres, atât în privința pozițiilor participanților intrați în incapacitate de plată, cât şi din perspectiva posibilelor modificări de preț în perioadele de lichidare a acestor poziții.

25.2. Scenariile de stres includ vârfurile istorice relevante ale volatilității prețurilor, schimbările altor factori ai pieței, precum determinanții prețului sau curbele de randament, intrările multiple în incapacitate de plată pe diverse orizonturi de timp, presiunile simultane în cadrul piețelor de finanțare şi de active, precum şi un spectru de scenarii de stres prospective, într-o varietate de condiții de piață extreme, dar plauzibile.

Secțiunea a 5-a
Cerințe privind aranjamentele de garantare

26. În situația în care administratorul unei IPF stabileşte aranjamente de garantare pentru a gestiona riscul de credit la care se expune sau la care sunt expuşi participanții în cazul compensării multilaterale, va accepta numai garanții cu risc de credit, de lichiditate şi de piață scăzut.

27. **27.1.** Administratorul unei IPF acceptă cu titlu de garanție numai următoarele active:

27.1.1. fonduri băneşti; şi

27.1.2. active cu riscuri scăzute de credit, de lichiditate şi de piață, respectiv active pentru care administratorul IPF poate demonstra Băncii Naționale a Moldovei, în baza unei evaluări interne adecvate, că îndeplinesc toate condițiile următoare:

27.1.2.1. au fost emise de un emitent cu risc scăzut de credit;

27.1.2.2. sunt liber transferabile fără a fi afectate de nicio constrângere juridică sau creanțe ale terților;

27.1.2.3. sunt exprimate într-o monedă al cărei risc este gestionat de administratorul IPF;

27.1.2.4. au date fiabile privind prețurile, publicate în mod periodic, cel puțin lunar;

27.1.2.5. nu fac altfel obiectul unor riscuri semnificative de corelare nefavorabilă;

27.1.2.6. nu sunt emise de participantul care furnizează garanția sau de o entitate care face parte din acelaşi grup cu respectivul participant, cu excepția cazului:

a) unor obligațiuni garantate de participant față de IPF şi

b) numai atunci când activele utilizate drept garanție sunt separate în mod corespunzător de activele participantului şi îndeplinesc cerințele prevăzute la subpct. 27.1.2.1-27.1.2.5.

27.2. Administratorul IPF aprobă şi aplică o metodologie obiectivă aferentă evaluării interne asupra activelor, pentru analiza îndeplinirii condițiilor, prevăzute la subpct. 27.1.2.

28. **28.1.** Administratorul IPF stabileşte şi pune în aplicare politici şi proceduri de monitorizare a nivelului riscului de credit al emitentului garanției, a lichidității pieței şi a volatilității prețurilor pentru fiecare activ acceptat drept garanție.

28.2. Administratorul IPF monitorizează periodic, cel puțin anual, caracterul adecvat al politicilor şi procedurilor prevăzute la subpct. 28.1.

28.3. Reexaminarea politicilor şi procedurilor prevăzute la subpct. 28.1 este realizată de fiecare dată când are loc o schimbare semnificativă ce afectează expunerea la risc a IPF.

28.4. Administratorul IPF evaluează garanțiile la prețul pieței, cel puțin zilnic.

29. Administratorul IPF stabileşte marje de ajustare a valorii stabile şi conservatoare, le testează cel puțin anual şi ține seama de condițiile pieței în situație de criză. Procedurile de ajustare a valorii sunt validate, cel puțin anual, de alt personal decât cel care a conceput şi aplicat procedurile de ajustare a valorii.

30. Administratorul IPF ia măsuri de evitare a concentrării deținerilor de anumite active, atunci când acest lucru ar afecta semnificativ capacitatea de a lichida rapid aceste active fără efecte adverse semnificative asupra prețului.

31. Administratorul IPF care acceptă garanții transfrontaliere identifică şi diminuează riscurile asociate utilizării acestora şi se asigură că respectiva garanție transfrontalieră poate fi utilizată în timp util.

32. Administratorul IPF utilizează un sistem de gestionare a garanțiilor adecvat şi flexibil din punct de vedere operațional.

Secțiunea a 6-a
Cerințe privind marjele

33. **33.1.** Administratorul unei CPC acoperă expunerile sale la riscul de credit față de participanți, pentru toate produsele, prin intermediul unui sistem efectiv de marje, determinat pe baza riscurilor şi revizuit cu regularitate.

33.2. Nivelurile marjelor trebuie să fie proporționale cu riscurile şi caracteristicile particulare ale fiecărui produs, portofoliu şi piață pe care o deserveşte.

33.3. Administratorul CPC dispune, în timp util, de o sursă sigură de informații referitoare la preț, pentru sistemul său de marje. Administratorul CPC stabileşte proceduri şi modele solide de evaluare pentru circumstanțele în care informațiile referitoare la preț nu sunt disponibile rapid sau nu sunt de încredere.

33.4. Administratorul CPC adoptă modele şi parametri pentru marjele inițiale care să fie bazate pe risc şi care generează cerințe de marjă suficiente pentru a-şi acoperi expunerile potențiale viitoare față de participanți, în

intervalul dintre ultima colectare a marjelor şi lichidarea poziţiilor ca urmare a intrării în incapacitate de plată a unui participant.

33.5. Marja inițială îndeplineşte un interval stabilit de încredere de cel puțin 99 la sută cu privire la distribuția estimată a expunerilor viitoare.

33.6. Pentru administratorul unei CPC care calculează marja la nivelul portofoliului, cerința din subpct. 33.5 se aplică pentru distribuțiile expunerilor viitoare ale fiecărui portofoliu.

33.7 Pentru administratorul unei CPC care calculează marja la un nivel mai detaliat, precum un subportofoliu sau pe produs, cerința din subpct. 33.5 este îndeplinită pentru distribuțiile expunerilor viitoare ale fiecărui subportofoliu sau produs.

33.8. Modelul utilizat pentru determinarea marjelor trebuie:

33.8.1. să utilizeze o estimare precaută a orizonturilor de timp necesare pentru hedging (acoperire internă a expunerilor potențiale viitoare) sau închiderea poziţiilor pe fiecare tip de produse compensate de către CPC (inclusiv în condiții de piață tensionate);

33.8.2. să dispună de o metodă adecvată de evaluare a expunerii la riscul de credit care să acopere factorii de risc relevanți pentru produse şi efectele de portofoliu (reducerea valorii unui portofoliu în raport cu reducerea valorii activelor individuale reprezentate în portofoliul respectiv) între produse; şi

33.8.3. în măsura în care este posibil şi prudent, să limiteze necesitatea unor modificări prociclice destabilizatoare.

34. Administratorul unei CPC marchează la piață poziţiile participanților şi colectează marja de variație cel puțin zilnic, pentru a limita acumularea de expuneri curente.

35. Administratorul unei CPC deține autoritatea şi capacitatea operațională de a face, în timpul zilei, apeluri în marjă şi plăți către participanți, atât programate, cât şi neprogramate.

36. Pentru a calcula cerințele de marjă, administratorul CPC poate permite compensări sau reduceri ale marjei solicitate cu privire la produsele pe care le compensează sau cu privire la produsele compensate de către aceasta şi o altă CPC, dacă riscul unui produs este corelat în mod semnificativ şi sigur cu riscul celuilalt produs.

37. Acolo unde două sau mai multe CPC sunt autorizate să ofere marje între CPC-uri, acestea trebuie să dețină măsuri de siguranță adecvate şi sisteme armonizate de administrare a riscurilor.

38. **38.1.** Administratorul unei CPC analizează şi monitorizează performanța modelului său şi capacitatea de acoperire a marjelor, prin realizarea de teste zilnice riguroase de tip testare a posteriori şi cel puțin lunar sau mai des, atunci când este cazul, de analize de senzitivitate.

38.2. Administratorul unei CPC efectuează, cu regularitate, o evaluare a proprietăților teoretice şi empirice ale modelului său de marjă pentru toate produsele pe care le compensează.

38.3. Pentru realizarea analizelor de senzitivitate a capacității de acoperire a modelului, prevăzute la subpct. 38.1, administratorul unei CPC ia în considerare o gamă largă de parametri şi ipoteze, care să reflecte posibilele condiții de piață, inclusiv cele mai volatile perioade înregistrate de către piețele pe care le deserveşte, precum şi schimbările extreme în corelațiile dintre prețuri.

39. Administratorul CPC revizuieşte şi validează cu regularitate sistemul său de marje.

Secțiunea a 7-a
Cerințe privind gestionarea riscului de lichiditate

40. **40.1.** Administratorul IPF stabileşte un cadru cuprinzător de gestionare a riscurilor de lichiditate generate de participanții la IPF, băncile de decontare, agenții nostro, băncile custode, furnizorii de lichiditate şi alte entități relevante.

40.2. Cadrul de gestionare a riscurilor de lichiditate furnizează participanților instrumente adecvate pentru a-şi administra eficient lichiditatea şi asigură monitorizarea şi facilitarea fluxului normal de lichiditate în sistem.

41. Administratorul IPF stabileşte instrumente operaționale şi analitice care îi permit să identifice, să măsoare şi să monitorizeze fluxurile de decontare şi finanțare, inclusiv utilizarea de lichiditate pe parcursul zilei, în mod permanent şi în timp util.

42. Administratorul IPF, în cazul unui sistem de decontare pe bază netă amânată multilateral, se asigură că:

42.1. obligațiile financiare sunt stabilite cel târziu în momentul în care un ordin de transfer este inclus în calcularea pozițiilor de decontare netă accesibile fiecărui participant; şi

42.2. sunt deținute suficiente resurse lichide în conformitate cu pct.43 şi 44 cel târziu în momentul menționat la subpct. 42.1.

43. **43.1.** Administratorul IPF deține sau se asigură că participanții dețin permanent suficiente resurse lichide din momentul stabilirii obligațiilor financiare, în toate monedele în care operează, pentru a efectua decontarea în aceeaşi zi a obligațiilor de plată într-o gamă largă de potențiale scenarii de stres, inclusiv decontarea pe parcursul zilei sau pe durata mai multor zile, dacă este cazul.

43.2. Scenariile de stres includ:

43.2.1. o neîndeplinire a obligațiilor, în condiții de piață extreme, dar plauzibile, de către participantul care, împreună cu societățile afiliate, are cea mai mare obligație de plată agregată; şi

43.2.2. alte scenarii în conformitate cu pct. 47.

44. Administratorul IPF care decontează plăți deține sau se asigură că participanții dețin resurse lichide suficiente, în conformitate cu pct. 43, pentru efectuarea unei decontări în timp util a obligațiilor financiare în cazul unei neîndepliniri a obligațiilor participantului care, împreună cu societățile

afiliate ale acestuia, are cea mai mare obligație financiară agregată, astfel cum se determină la subpct. 43.2.1, în oricare dintre modalitățile următoare:

44.1. în numerar la Banca Națională a Moldovei sau la o bancă; sau

44.2. în garanții eligibile pentru operațiunile de piață efectuate de Banca Națională a Moldovei, cu condiția ca administratorul IPF să poată demonstra că o astfel de garanție este imediat disponibilă şi convertibilă în numerar în aceeaşi zi, utilizând acorduri de finanțare prestabilite şi foarte sigure, chiar în condițiile pieței în situație de criză.

45. Administratorul IPF nu prezumă că va fi disponibilă asistență de lichiditate în situații de urgență din partea băncii centrale.

46. Administratorul IPF cu acces la conturile, serviciile de plăți sau serviciile aferente instrumentelor financiare ale Băncii Naționale a Moldovei utilizează aceste servicii, acolo unde este practicabil.

47. **47.1.** Administratorul IPF, prin simulări riguroase şi testare în scenarii de stres, determină nivelul resurselor lichide şi testează în mod periodic dacă dispune de resurse lichide suficiente pentru a îndeplini cerințele de la pct. 43 şi 44.

47.2. La efectuarea simulărilor de testare la stres, administratorul IPF ia în considerare o gamă largă de scenarii relevante, inclusiv una sau mai multe situații de neîndeplinire a obligațiilor de către participanți în aceeaşi zi şi în două sau mai multe zile ulterioare.

47.3 Atunci când sunt avute în vedere astfel de scenarii de stres conform subpct. 47.2, sunt luate în considerare proiectarea şi funcționarea IPF şi sunt examinate toate entitățile care ar putea genera riscuri de lichiditate semnificative la adresa IPF, inclusiv bănci de decontare, agenți nostro, bănci custode, furnizori de lichiditate, precum şi IPF conectate.

47.4. Scenariile acoperă o perioadă de mai multe zile.

48. **48.1.** Administratorul IPF reglementează în actele sale interne motivele păstrării fondurilor şi a altor active menținute de administratorul IPF sau de participanți şi are mecanisme de guvernanță corespunzătoare în acest sens.

48.2. Administratorul IPF stabileşte proceduri clare pentru raportarea către consiliu a rezultatelor testărilor obținute potrivit pct. 47.

48.3. Administratorul IPF utilizează rezultatele testărilor, obținute potrivit pct. 47, pentru a evalua adecvarea cadrului său de gestionare a riscurilor de lichiditate şi pentru a efectua ajustări ale acestuia.

49. **49.1.** Administratorul IPF stabileşte reguli şi proceduri clare care permit IPF să efectueze decontarea în aceeaşi zi şi, dacă este cazul, decontarea în timp util pe parcursul aceleiaşi zile şi pe durata mai multor zile a obligațiilor financiare în urma neîndeplinirii obligațiilor unuia sau mai multor participanți.

49.2 Regulile şi procedurile stabilite potrivit subpct. 49.1:

49.2.1. vor aborda deficite de lichiditate neprevăzute şi potențial neacoperite;

49.2.2. vor urmări să evite anularea, revocarea sau întârzierea decontării pe parcursul aceleiaşi zile a obligațiilor financiare;

49.2.3. vor indica modul de reconstituire a fondurilor şi a altor active utilizate de IPF în cursul unui eveniment de stres, la nivelul prevăzut la pct.43-44.

50. **50.1.** Administratorul unei CPC deține resurse lichide suficiente, în toate monedele relevante, pentru a deconta plăți legate de instrumentele financiare, pentru a face plăți referitoare la marjele de variație solicitate şi pentru a îndeplini alte obligații de plată la timp, cu un grad ridicat de încredere, pentru o gamă largă de scenarii potențiale de stres, care ar trebui să includă, fără a se limita la, intrarea în incapacitate de plată a acelui participant şi a societăților afiliate care ar genera cea mai mare obligație de plată agregată către CPC, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.

50.2. Administratorul unei CPC care este implicată în activități cu un profil de risc mai complex sau care este importantă din punct de vedere sistemic în mai multe jurisdicții trebuie să ia în considerare păstrarea unor resurse de lichiditate suplimentare, suficiente pentru a acoperi o gamă mai largă de scenarii potențiale de stres, care ar trebui să includă, fără a se limita la, intrarea în incapacitate de plată a acelor doi participanți şi a afiliaților acestora care ar genera cea mai mare obligație de plată agregată către CPC, în condiții de piață extreme, dar plauzibile.

Secțiunea a 8-a
Cerințe privind decontarea finală

51. **51.1.** Decontarea finală se realizează de către administratorul IPF cel mai târziu la sfârşitul zilei stabilite pentru decontare. În cazul când este necesar sau preferabil, decontarea finală se realizează în timpul zilei sau în timp real, pentru a reduce riscul de decontare.

51.2. Un sistem de plăți de mare valoare sau un sistem de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare trebuie să ia în considerare adoptarea unui sistem de decontare pe bază brută în timp real sau procesarea în sesiuni multiple, în cadrul zilei de decontare.

51.3. Administratorul IPF stabileşte în mod explicit în regulile și procedurile sale momentul la care decontarea este finală.

51.4. Administratorul IPF defineşte în mod explicit în regulile și procedurile sale momentul de la care plățile nedecontate, instrucțiunile de transfer sau alte obligații nu mai pot fi revocate de către un participant.

Secțiunea a 9-a
Cerințe privind decontarea fondurilor

52. **52.1.** Administratorul IPF care decontează plăți unilaterale în lei moldovenești se asigură că decontarea finală se efectuează prin conturile deschise la Banca Națională a Moldovei (în continuare - BNM).

52.2. Administratorul IPF care decontează plăți bilaterale sau plăți unilaterale în alte monede decât lei moldovenești se asigură că decontarea finală se

efectuează în banii băncii centrale (prin conturile deschise la banca centrală care emite moneda respectivă), dacă acest lucru este practic şi disponibil.

53. Administratorul IPF care decontează plăți pentru alte IPF depune eforturi pentru a permite acestora să efectueze decontări chiar în situații de urgență.

54. În cazul în care nu sunt utilizați banii băncii centrale (din conturile deschise la BNM sau altă bancă centrală), administratorul IPF se asigură că decontările de fonduri au loc utilizând un activ de decontare cu risc de credit şi de lichiditate redus sau care nu presupune risc de credit sau de lichiditate.

55. **55.1.** În cazul în care o decontare se efectuează în banii băncii, administratorul IPF monitorizează, gestionează şi limitează riscurile de credit şi de lichiditate care provin de la băncile de decontare.

55.2. Administratorul IPF stabileşte un set de criterii pentru băncile sale de decontare şi monitorizează respectarea lor, luând în considerare, dar fără a se limita la:

55.2.1. reglementarea şi supravegherea acestora;

55.2.2. solvabilitatea;

55.2.3. capitalizarea;

55.2.4. accesul la lichiditate; şi

55.2.5. siguranța operațională.

55.3. Administratorul IPF monitorizează şi gestionează concentrarea expunerilor la riscul de credit şi lichiditate față de băncile de decontare ale IPF.

56. Acordurile juridice ale unui administrator IPF cu orice bănci de decontare precizează în mod explicit:

56.1. când urmează a fi efectuate transferuri în conturile băncilor de decontare individuale;

56.2. că transferurile sunt finale atunci când sunt efectuate;

56.3. că fondurile primite sunt transferabile imediat ce este posibil, cel târziu până la sfârşitul zilei.

57. În cazul în care un administrator IPF efectuează decontări în bani în propriile registre, acesta îşi minimizează şi controlează riscurile de credit şi de lichiditate.

Secțiunea a 10-a
Cerințe privind livrarea fizică a instrumentelor financiare

58. **58.1.** Administratorul IPF care decontează tranzacții prin livrarea fizică, stabileşte, în mod explicit, în regulile IPF obligațiile sale cu privire la livrarea fizică a instrumentelor financiare sau a mărfurilor.

58.2. Administratorul IPF care decontează tranzacții prin livrarea fizică, identifică, monitorizează şi administrează riscurile şi costurile asociate depozitării şi livrării fizice a instrumentelor financiare sau a mărfurilor.

Secțiunea a 11-a
Cerințe aplicabile administratorilor sistemelor de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare din cadrul depozitarilor centrali de instrumente financiare (DC)

59. Administratorul unui DC stabileşte reguli şi proceduri pentru a asigura diminuarea şi gestionarea riscurilor asociate transferului instrumentelor financiare.

60. Administratorul unui DC păstrează instrumentele financiare într-o formă imobilizată sau dematerializată, pentru transferul acestora prin înregistrări în conturi.

61. Administratorul unui DC identifică, măsoară, monitorizează şi administrează riscurile asociate altor activități pe care le-ar putea desfăşura, putând fi necesare instrumente suplimentare pentru a gestiona aceste riscuri.

62. **62.1.** Confirmarea tranzacțiilor între participanții direcți are loc cât mai curând posibil după încheierea tranzacției, dar nu mai târziu de data tranzacției.
62.2. Atunci când este necesară confirmarea tranzacțiilor de către participanții indirecți aceasta are loc cât mai curând posibil după încheierea tranzacției, dar nu mai târziu de ziua lucrătoare imediat ulterioară datei tranzacției.
62.3. Decontarea finală se realizează nu mai târziu de două zile lucrătoare după data tranzacției.

63. În vederea facilitării decontării tranzacțiilor cu instrumente financiare, administratorul unui DC analizează oportunitatea implementării unui mecanism de împrumut de instrumente financiare, inclusiv aranjamente de tip repo (transferarea de instrumente financiare cu angajamentul de a le răscumpăra, la un preț specificat, la o dată viitoare precizată).

Secțiunea a 12-a
Cerințe aplicabile administratorilor sistemelor de decontare prin schimburi de valoare

64. Administratorul unui sistem de decontare prin schimburi de valoare elimină riscul de principal prin reguli care să asigure că decontarea finală a unei obligații are loc dacă şi numai dacă are loc decontarea finală a obligației conexe, indiferent dacă acea IPF decontează pe bază brută sau netă şi indiferent de momentul realizării decontării finale.

Secțiunea a 13-a
Reguli şi proceduri privind neîndeplinirea obligațiilor de către un participant

65. Administratorul IPF stabileşte reguli şi proceduri prin care defineşte cel puțin situația de neîndeplinire a obligațiilor unui participant, atunci când acestea devin scadente, ca urmare a unor cauze operaționale, a încălcării

acordurilor la care este parte sau a intentării procedurii de insolvabilitate împotriva respectivului participant.

66. **66.1.** Administratorul IPF defineşte şi distinge modalitățile de neîndeplinire a obligațiilor de către participant, care pot fi automate (eșecul operațional sau financiar al participantului) şi discreționare (la decizia unei persoane sau grup).

66.2. În cazul situației discreționare de neîndeplinire a obligațiilor, administratorul IPF precizează entitatea sau grupul care exercită această putere discreționară.

66.3. În situația prevăzută la subpct. 66.2 administratorul IPF reexaminează respectiva definiție cel puțin anual.

67. **67.1.** Administratorul IPF stabileşte reguli şi proceduri pentru cazurile de neîndeplinire a obligațiilor de către participanți, care îi permit să continue să îşi îndeplinească obligațiile.

67.2. Regulile şi procedurile prevăzute la subpct. 67.1 vizează reconstituirea resurselor în urma unei neîndepliniri a obligațiilor de către unul sau mai mulți participanți.

67.3. Regulile şi procedurile definesc cel puțin următoarele aspecte:

- **67.3.1.** măsurile pe care le poate lua administratorul IPF atunci când are loc o neîndeplinire a obligațiilor;
- **67.3.2.** dacă aceste măsuri se iau automat sau în mod discreționar şi mijlocul prin care este exercitată această putere discreționară;
- **67.3.3.** modificări potențiale ale practicilor normale de decontare ale unui administrator IPF, pentru asigurarea unei decontări în timp util;
- **67.3.4.** gestionarea plăților în diferite etape de prelucrare;
- **67.3.5.** secvențialitatea probabilă a acțiunilor;
- **67.3.6.** rolurile, obligațiile şi responsabilitățile părților relevante, inclusiv ale participanților care nu sunt într-o situație de neîndeplinire a obligațiilor;
- **67.3.7.** alte mecanisme care trebuie activate pentru a limita impactul unei neîndepliniri a obligațiilor.

68. Pentru punerea în aplicare a regulilor şi procedurilor privind neîndeplinirea obligațiilor, inclusiv orice proceduri discreționare prevăzute în regulile sale, administratorul IPF se asigură că:

68.1. are capacitatea operațională, inclusiv suficient personal calificat, pentru a pune în aplicare în timp util procedurile descrise la pct. 67; şi

68.2. regulile şi procedurile IPF descriu nevoile de documentare, informare şi comunicare, precum şi de coordonare, atunci când sunt implicate mai multe IPF sau autorități.

69. Administratorul IPF face publice aspectele-cheie ale regulilor şi procedurilor descrise la pct. 67, incluzând cel puțin următoarele aspecte:

- **69.1.** circumstanțele în care se iau măsuri de gestionare a impactului unei neîndepliniri a obligațiunilor de către participant;
- **69.2.** cine ia respectivele măsuri;
- **69.3.** spectrul măsurilor care urmează a fi luate;

69.4. mecanismele care vizează obligațiile unui administrator IPF față de participanții care nu sunt într-o situație de neîndeplinire a obligațiilor.

70. Administratorul IPF testează şi reexaminează regulile şi procedurile IPF descrise la pct. 67 cel puțin anual sau după orice schimbări semnificative ale IPF care afectează aceste reguli şi proceduri. Administratorul IPF implică participanții la IPF şi părțile interesate relevante la aceste testări şi reexaminări.

Secțiunea a 14-a
Cerințe privind segregarea şi portabilitatea pozițiilor şi garanțiilor clienților

71. **71.1.** Administratorul unei CPC dispune de reguli şi proceduri de segregare şi portabilitate care să protejeze, în mod eficace, pozițiile clienților unui participant şi garanțiile corespunzătoare în cazul intrării în incapacitate de plată sau de insolvabilitate a respectivului participant.

71.2. Dacă administratorul unei CPC oferă protecție suplimentară pentru pozițiile şi garanțiile clientului împotriva intrării simultane în incapacitate de plată a participantului şi a unui alt client al acestuia, acel administrator al CPC ia măsuri pentru a se asigura că o astfel de protecție este eficace.

72. Administratorul unei CPC utilizează o structură a conturilor care să îi permită să identifice cu promptitudine pozițiile clienților unui participant şi să segrege garanțiile corespunzătoare. Administratorul unei CPC menține pozițiile şi garanțiile clientului în conturi de clienți individuale sau în conturi de clienți globale.

73. Administratorul unei CPC deține aranjamente de portabilitate structurate, astfel încât să fie accesibilă transferarea pozițiilor şi a garanțiilor corespunzătoare ale clienților unui participant intrat în incapacitate de plată, către unul sau mai mulți participanți.

74. **74.1.** Administratorul unei CPC are obligația de a face publice regulile, politicile şi procedurile sale referitoare la segregarea şi portabilitatea pozițiilor şi a garanțiilor corespunzătoare ale clienților unui participant.

74.2. Administratorul unei CPC face cunoscut dacă garanțiile clientului sunt protejate pe bază individuală sau pe bază globală.

74.3. Administratorul unei CPC face cunoscute orice constrângeri, precum constrângeri legale sau operaționale, care ar putea împiedica capacitatea acesteia de a segrega sau de a transfera pozițiile şi garanțiile corespunzătoare ale clienților unui participant.

Secțiunea a 15-a
Cerințe privind riscul general de afaceri

75. În vederea evitării unor situații care să genereze riscul general de afaceri, administratorul IPF stabileşte sisteme de gestionare şi control pentru a identifica, monitoriza şi gestiona acest risc, inclusiv pierderile care rezultă din executarea defectuoasă a strategiei de afaceri, fluxuri negative de

fonduri/numerar sau cheltuieli operaționale neașteptate sau excesiv de mari.

76. În sensul respectării pct. 75 administratorul IPF dispune de un plan viabil de redresare şi lichidare ordonată, în acord cu pct. 19.

77. **77.1.** Administratorul IPF determină, pe baza profilului riscului general de afaceri al acestuia şi a intervalului de timp necesar pentru a realiza o redresare şi/sau o lichidare ordonată a operațiunilor şi serviciilor sale critice, valoarea activelor necesare pentru punerea în aplicare a planului prevăzut la pct. 76.

77.2. Valoarea activelor determinate potrivit subpct. 77.1 nu este mai mică decât cea reprezentată de cheltuielile de exploatare curente pentru cel puțin şase luni.

78. **78.1.** Pentru a acoperi valoarea prevăzută la pct. 77, administratorul IPF trebuie să dețină active nete lichide finanțate prin capital propriu, precum acțiuni ordinare, rezerve publicate sau alte rezultate reportate, astfel încât să poată asigura continuitatea operațiunilor şi a serviciilor.

78.2. Aceste active nete lichide menționate la subpct. 78.1 se adaugă resurselor deținute pentru a acoperi neîndeplinirea obligațiilor participanților sau alte riscuri de credit şi lichiditate.

78.3. Capitalul propriu deținut în baza unor standarde internaționale de capital în funcție de gradul de risc poate fi inclus pentru a evita duplicarea cerințelor de capital.

79. **79.1.** Activele menționate la pct. 78 deținute pentru acoperirea riscului general de afaceri au o lichiditate şi o calitate suficient de ridicate pentru a fi disponibile în timp util şi sunt separate de activele administratorului IPF utilizate pentru operațiunile zilnice.

79.2. Administratorul IPF este capabil să execute activele deținute pentru acoperirea riscului general de afaceri fără efecte adverse sau cu efecte adverse mici asupra prețurilor, astfel încât să poată asigura continuitatea operațiunilor şi a serviciilor dacă înregistrează pierderi comerciale generale.

80. Administratorul IPF stabileşte un plan viabil privind atragerea de capital suplimentar, în cazul în care capitalul propriu al acestuia se apropie de valoarea prevăzută la pct. 77 sau scade sub nivelul acesteia.

Secțiunea a 16-a
Cerințe privind riscul de custodie şi de investiție

81. **81.1.** Pentru evitarea riscului de custodie, administratorul IPF păstrează activele proprii şi ale participanților la entități supravegheate şi reglementate, denumite în continuare custozi, care au practici contabile, proceduri de păstrare în siguranță şi controale interne care protejează pe deplin aceste active împotriva riscului de pierdere în cazul insolvabilității, neglijenței, fraudei, administrării defectuoase sau evidenței necorespunzătoare ale unui custode sau subcustode.

81.2. În aplicarea subpct. 81.1, administratorul IPF are acces în timp util la activele sale şi la activele furnizate de către participanți.

82. Administratorul IPF evaluează şi înțelege expunerile proprii față de băncile custode ale acestuia, ținând seama de întreaga sferă a relațiilor sale cu fiecare dintre acestea.

83. **83.1.** Administratorul IPF stabileşte o strategie de investiții care ia în calcul apariția unor factori care pot să genereze posibile riscuri de investiție şi care este în conformitate cu strategia generală a acestuia de gestionare a riscului.
83.2. Strategia de investiții, prevăzută la subpct. 83.1, este comunicată în întregime participanților şi este revizuită cel puțin anual.

84. Investițiile unui administrator IPF sunt garantate de debitori cu solvabilitate ridicată sau sunt creanțe asupra unor asemenea debitori. Administratorul IPF defineşte criteriile pentru debitorii de calitate înaltă. Investițiile trebuie să fie în instrumente cu riscuri minime de credit, de piață şi de lichiditate.

Secțiunea a 17-a
Cerințe privind gestionarea riscului operațional

85. Administratorul IPF stabileşte un cadru robust cu sisteme, politici, proceduri şi controale adecvate pentru a identifica, monitoriza şi gestiona riscul operațional, cu obligația de a le reexamina, audita şi testa periodic şi după schimbări semnificative.

86. **86.1.** Administratorul IPF stabileşte obiectivele privind nivelurile serviciilor prestate participanților şi de reziliență operațională, precum şi politicile destinate să atingă aceste obiective, care vor fi reexaminate cel puțin anual.
86.2. Administratorul IPF se asigură că IPF are permanent posibilitatea de a ajusta capacitatea de procesare pentru a face față creşterilor volumelor de operațiuni care apar din cauza evenimentelor de criză şi că îşi poate atinge obiectivele privind nivelurile serviciilor.

87. Administratorul IPF implementează măsuri eficiente de securitate fizică şi a informațiilor, care identifică, evaluează şi gestionează în mod adecvat toate vulnerabilitățile şi amenințările potențiale, care vor fi reexaminate cel puțin anual.

88. **88.1.** Administratorul IPF stabileşte un plan de continuitate a activității care abordează evenimente care determină un risc semnificativ de perturbare a operațiunilor, care va fi reexaminat şi testat cel puțin anual.
88.2. Planul stabilit conform subpct. 88.1 include utilizarea unui sediu secundar pentru desfăşurarea activității şi este proiectat să asigure reluarea operațiunilor critice şi funcționarea sistemelor informatice critice în termen de două ore de la producerea evenimentelor care determină un risc semnificativ de perturbare a operațiunilor.
88.3 Planul de continuitate a activității este conceput astfel încât IPF este întotdeauna capabilă să deconteze toate tranzacțiile scadente până la sfârşitul zilei lucrătoare în care are loc perturbarea.

89. Administratorul IPF identifică participanții critici în special pe baza volumelor, a valorilor plăților şi a impactului potențial al acestora asupra altor participanți şi asupra IPF în ansamblu, în cazul unei probleme operaționale semnificative cu care s-ar confrunta aceşti participanți.

90. Administratorul IPF identifică, monitorizează şi gestionează riscurile pe care participanții critici, alte IPF, precum şi furnizorii de servicii şi utilități le-ar putea genera pentru operațiunile IPF.

91. Administratorii IPF desemnează anual, până la data de 31 ianuarie, participanții critici, în baza activității acestora din anul anterior şi trebuie să le comunice acestora calitatea de participanți critici pentru anul curent.

Secțiunea a 18-a
Cerințe privind criteriile de acces şi participare

92. În vederea asigurării unor condiții echitabile de participare, administratorul IPF stabileşte şi face publice criterii nediscriminatorii de acces şi participare la serviciile IPF pentru participanții direcți şi, dacă este cazul, pentru participanții indirecți, precum şi pentru alte IPF, care vor fi reexaminate cel puțin anual.

93. **93.1.** Criteriile de acces şi participare stabilite potrivit pct. 92 sunt justificate în raport cu siguranța şi eficiența IPF şi a pieților pe care acesta le deserveşte şi sunt adaptate şi proporționale cu riscurile specifice ale IPF.

93.2. Pentru asigurarea conformității cu principiul proporționalității, administratorul IPF stabileşte cerințele prevăzute la pct. 92 astfel încât să limiteze accesul în cea mai mică măsură posibilă.

93.3. În cazul în care administratorul IPF refuză accesul unei entități solicitante, motivează în scris acest lucru, în baza unei analize cuprinzătoare a riscului.

94. **94.1.** Administratorul IPF monitorizează în mod permanent conformitatea participanților cu criteriile de acces şi participare ale IPF.

94.2. Administratorul IPF stabileşte şi face publice procedurile nediscriminatorii de suspendare şi încetare ordonată a dreptului de participare al unui participant atunci când participantul nu respectă criteriile de acces şi participare şi face publice aspectele-cheie relevante ale unor astfel de proceduri.

94.3. Procedurile stabilite potrivit subpct. 94.2 vor fi reexaminate cel puțin anual.

Secțiunea a 19-a
Cerințe privind acordurile de participare pe niveluri

95. **95.1.** În scopul gestionării adecvate a riscurilor, administratorul IPF se asigură că regulile, procedurile şi acordurile contractuale ale IPF îi permit colectarea de informații privind participarea indirectă, pentru a identifica, monitoriza şi gestiona orice riscuri semnificative la adresa IPF care decurg din participare.

95.2. Informațiile pe care le colectează includ cel puțin următoarele aspecte:

95.2.1. activitatea pe care participanții direcți o desfăşoară în nume propriu şi în numele participanților indirecți ca pondere în activitatea la nivelul sistemului;

95.2.2. numărul de participanți indirecți care decontează prin intermediul participanților direcți individuali;

95.2.3. volumele şi valorile tranzacțiilor din IPF care provin de la fiecare participant indirect;

95.2.4. volumele şi valorile tranzacțiilor menționate la subpct. 95.2.3 ca pondere în cele ale participantului direct prin care participantul indirect accesează IPF.

96. Administratorul IPF identifică dependențele semnificative dintre participanții direcți şi indirecți care pot afecta IPF, luând în considerare informațiile prevăzute la pct. 95.

97. Administratorul IPF identifică participanții indirecți care generează riscuri semnificative pentru IPF şi participanții direcți prin care aceştia accesează IPF, în vederea gestionării acestor riscuri.

98. Administratorul IPF reexaminează, cel puțin anual, riscurile care rezultă din acordurile de participare pe niveluri şi ia măsuri de diminuare atunci când este necesar, pentru a se asigura că riscurile sunt gestionate în mod corespunzător.

Secțiunea a 20-a
Cerințe aplicabile conexiunilor între IPF

99. În scopul gestionării adecvate a riscurilor asociate conexiunilor între IPF, administratorul IPF identifică, monitorizează şi gestionează aceste riscuri.

100. Înainte de a stabili o conexiune şi în mod permanent odată ce conexiunea a fost stabilită, administratorul IPF identifică, monitorizează şi administrează toate sursele potențiale de risc care rezultă din aranjamentul de conexiune.

101. Administratorul IPF se asigură că o conexiune dispune de o bază legală solidă, în toate jurisdicțiile relevante, care să sprijine arhitectura sistemului şi să ofere o protecție adecvată a IPF implicate în conexiune.

102. **102.1.** Administratorii unor DC conectați măsoară, monitorizează şi administrează riscurile de credit şi de lichiditate generate de ambele părți.

102.2. Orice acordare de credit între DC conectați este supusă unei anumite limite şi este acoperită integral de garanții de înaltă calitate.

103. Transferurile provizorii de instrumente financiare între DC conectați sunt interzise.

104. Administratorul unui DC investitor stabileşte o conexiune cu un DC emitent doar dacă aranjamentul asigură un nivel ridicat de protecție a drepturilor participanților DC investitor.

105. Administratorul unui DC investitor care utilizează un intermediar pentru a opera o conexiune cu un DC emitent măsoară, monitorizează şi

administrează riscurile suplimentare, inclusiv riscurile de custodie, de credit, juridice şi operaţionale, care decurg din utilizarea intermediarului.

106. **106.1.** Înainte de a stabili o conexiune cu o altă CPC, administratorul CPC identifică şi administrează efectele potenţiale de contaminare care decurg din intrarea în incapacitate de plată a CPC conectate.
106.2. Dacă o conexiune cuprinde trei sau mai multe CPC, administratorul fiecărei CPC identifică, evaluează şi administrează riscurile aranjamentului de conexiune colectiv.

107. Fiecare CPC dintr-un aranjament de conexiune între CPC este în măsură să acopere integral, cel puţin zilnic, expunerile sale curente şi expunerile potenţiale viitoare faţă de acele CPC cu care este conectată şi faţă de participanţii săi, dacă este cazul, cu un grad ridicat de încredere, fără a reduce capacitatea acelei CPC de a-şi îndeplini obligaţiile, în orice moment, faţă de proprii participanţi.

108. Aranjamentele de conexiune între sisteme de plăţi sunt concepute astfel încât fiecare sistem de plăţi să fie capabil să respecte cerinţele prevăzute în anexa nr. 2.

Secţiunea a 21-a
Cerinţe privind eficienţa şi eficacitatea

109. Administratorul IPF dispune de mecanisme de identificare şi îndeplinire a nevoilor pieţelor deservite de IPF, în special cu privire la:
109.1. alegerea unui mecanism de compensare şi decontare;
109.2. structura de operare;
109.3. sfera produselor compensate sau decontate;
109.4. utilizarea tehnologiei şi a procedurilor.

110. Administratorul IPF trebuie să aibă scopuri şi obiective clar definite care sunt măsurabile şi realizabile, cum ar fi cele referitoare la nivelurile minime ale serviciilor, aşteptările în privinţa gestionării riscurilor şi priorităţile de afaceri.

111. Administratorul IPF dispune de mecanisme pentru reexaminarea periodică, cel puţin anuală, a cerinţelor prevăzute la pct. 109 şi 110.

Secţiunea a 22-a
Proceduri şi standarde de comunicare

112. **112.1.** În scopul de a facilita plăţi, compensări, decontări şi înregistrări eficiente, administratorul IPF utilizează proceduri şi standarde de comunicare acceptate şi relevante la nivel internaţional.
112.2. În situaţia în care administratorul IPF nu utilizează proceduri şi standarde de comunicare acceptate şi relevante la nivel internaţional, acesta trebuie să asigure adaptarea propriilor proceduri şi standarde de comunicare astfel încât să fie posibilă conversia sau traducerea datelor din standardele internaţionale în cele utilizate la nivel intern şi viceversa.

Secțiunea a 23-a
Comunicarea regulilor, procedurilor esențiale şi a datelor de piață

113. **113.1.** Administratorul IPF adoptă reguli şi proceduri cuprinzătoare, care includ materiale explicative scrise întru-un limbaj simplu, și care sunt comunicate în întregime participanților.
113.2. Administratorul IPF face disponibile public regulile şi procedurile stabilite potrivit subpct. 113.1, care sunt relevante şi, respectiv, esențiale.

114. Administratorul IPF comunică descrieri ale arhitecturii şi operațiunilor sistemului, precum şi ale drepturilor şi obligațiilor administratorului IPF şi ale participanților, astfel încât participanții să poată evalua riscurile pe care le-ar suporta prin participarea la IPF.

115. Administratorul IPF oferă toată documentația şi formarea necesare şi corespunzătoare pentru a facilita înțelegerea de către participanți a regulilor şi procedurilor IPF şi a riscurilor cu care aceştia se confruntă prin participarea la IPF.

116. **116.1.** Administratorul IPF face publice comisioanele IPF la nivelul serviciilor individuale pe care le oferă, precum şi politicile sale de reduceri.
116.2. Administratorul IPF furnizează descrieri clare ale serviciilor tarifate, din rațiuni de a facilita o analiză comparativă din partea participanților și altor persoane interesate.

117. Administratorul IPF comunică public, anual, cel puțin date de bază privind volumele şi valorile tranzacțiilor.

Secțiunea a 24-a
Cerințe aplicabile administratorilor IPF pentru asigurarea rezilienței cibernetice

118. Administratorul IPF stabileşte un cadru eficace de reziliență cibernetică care cuprinde măsuri corespunzătoare de guvernanță pentru gestionarea riscului cibernetic, conform anexei nr. 1.

119. **119.1.** Administratorul IPF îşi identifică operațiunile şi activele conexe critice şi ia măsurile corespunzătoare pentru a le proteja de atacuri cibernetice, precum şi pentru a detecta astfel de atacuri, a le răspunde şi a se redresa în urma acestora.
119.2. Măsurile prevăzute la subpct. 119.1 sunt testate în mod periodic, cel puțin anual.

120. **120.1.** Administratorul IPF se asigură că dispune de un nivel solid de conştientizare a situației în ceea ce priveşte amenințările cibernetice.
120.2. Administratorul IPF asigură existența unui proces de învățare şi evoluție continuă care să îi permită să îşi adapteze, în timp util, oricând este necesar, cadrul de reziliență cibernetică la natura dinamică a riscurilor cibernetice.

Capitolul II
CERINȚE APLICABILE PARTICIPANȚILOR LA IPF

121. Participanții la IPF vor respecta regulile şi vor îndeplini cerințele tehnice de funcționare ale IPF respective.

122. **122.1.** Participanții critici la IPF vor lua măsurile necesare şi vor efectua teste cel puțin anual, pentru a se asigura că au capacitatea operațională, chiar şi în scenarii extreme, dar plauzibile, de a relua activitatea de plăți şi/sau decontări în cel mult patru ore de la producerea unui eveniment perturbator.

122.2. Participanții critici vor dispune permanent de un sediu secundar operațional, suplimentar față de sediul principal, disponibil cel puțin din punctul de vedere al liniilor de comunicații ce permit conectarea la IPF, care să le permită reluarea activităților de plăți şi/sau decontări cu respectarea cerințelor de la subpct. 122.1.

123. Participanții la IPF ce nu sunt desemnați drept critici vor întreprinde măsurile necesare şi vor efectua teste cel puțin anual, pentru a se asigura că au capacitatea operațională, chiar şi în scenarii extreme, dar plauzibile, de a relua activitatea de plăți şi/sau decontări cel târziu a doua zi lucrătoare după producerea unui eveniment perturbator.

Capitolul III
Cerințe generale aplicabile autorităților de guvernanță a schemelor sau aranjamentelor de plată

Secțiunea 1
Cerințele privind regulile, procedurile şi contractele elaborate/încheiate de autoritatea de guvernanță a schemei/aranjamentului

124. **124.1.** În vederea identificării și gestionării riscului juridic, autoritatea de guvernanță evaluează măsura în care legislația aplicabilă în toate jurisdicțiile relevante asigură un grad ridicat de certitudine şi sprijină fiecare aspect semnificativ al activităților schemei/aranjamentului operat de aceasta.

124.2. Autoritatea de guvernanță stabileşte cu claritate regulile şi procedurile schemei/aranjamentului şi încheie contracte în conformitate cu legislația aplicabilă în toate jurisdicțiile relevante.

124.3. În aplicarea prevederilor subpct. 124.2 autoritatea de guvernanță realizează următoarele măsuri:

124.3.1. comunică Băncii Naționale a Moldovei, participanților şi, dacă este cazul, clienților participanților, într-un mod clar şi uşor de înțeles, legislația, regulile, procedurile şi contractele aplicabile pentru funcționarea schemei/aranjamentului;

124.3.2. ia măsurile necesare pentru a se asigura că regulile, procedurile şi contractele sale produc efecte juridice în toate jurisdicțiile relevante şi depune toată diligența pentru ca acțiunile

pe care le ia în baza acestor reguli, proceduri şi contracte să nu fie anulate, reversibile sau suspendate;

124.3.3. identifică şi diminuează riscurile care decurg din orice potențial conflict de legi, în cazul în care îşi desfăşoară activitatea în mai multe jurisdicții.

Secțiunea a 2-a
Cerințele generale privind guvernanța

125. În vederea asigurării unui cadru de administrare responsabil, autoritatea de guvernanță stabileşte obiective documentate care acordă prioritate ridicată siguranței şi eficienței schemei/aranjamentului, și sprijină obiectivele părților interesate relevante.

126. **126.1.** Autoritatea de guvernanță deține mecanisme de guvernanță documentate şi efective, care stabilesc ierarhii clare şi directe de responsabilități şi răspundere.

126.2. La solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, a PSP participanți sau a părților relevante (după caz), autoritatea de guvernanță pune la dispoziția acestora orice informații cu privire la mecanismele prevăzute la subpct. 126.1.

126.3. Autoritatea de guvernanță trebuie să facă disponibile public versiuni prescurtate ale informațiilor prevăzute la subpct. 126.1.

127. Autoritatea de guvernanță stabileşte şi defineşte în mod clar rolul, responsabilitățile şi raporturile ierarhice ale conducerii, incluzând în mod cumulativ următoarele elemente:

127.1. stabilirea unor obiective strategice clare pentru schemă/aranjament de plată;

127.2. stabilirea unor proceduri documentate pentru funcționarea schemei/aranjamentului, inclusiv proceduri pentru identificarea, notificarea şi gestionarea conflictelor de interese ale membrilor acestuia;

127.3. asigurarea eficacității selectării, monitorizării şi, dacă este cazul, a eliberării din funcție a membrilor conducerii;

127.4. stabilirea unor politici de remunerare corespunzătoare, în conformitate cu cele mai bune practici şi bazate pe realizările pe termen lung;

127.5. aprobarea deciziilor care au un impact semnificativ asupra profilului de risc al schemei/aranjamentului, precum şi asupra documentelor-cheie privind riscul care reglementează operațiunile schemei/aranjamentului;

127.6. aprobarea şi reexaminarea anuală a cadrului normativ intern de gestionare a riscurilor, cadrului privind riscul operațional şi planul aferent de continuitate a activității, planul de redresare şi lichidare ordonată şi planul privind capitalul, cadrele privind riscul de credit şi riscul de lichiditate, cadrul privind aranjamentele de garantare care reglementează gestionarea riscurilor, strategia de investiții a schemei/aranjamentuui, precum şi cadrul de reziliență cibernetică.

128. Componența conducerii manifestă integritate şi o gamă de competențe tehnice, cunoştințe şi experiență cu privire la schemă/aranjament, permițând conducerii să îşi îndeplinească rolurile şi responsabilitățile privind funcționarea şi gestionarea riscurilor schemei/aranjamentului.

129. Responsabilitățile **conducerii** implică asigurarea următoarelor:

129.1. consecvența activităților autorității de guvernanță cu obiectivele, strategia şi toleranța la risc a acesteia;

129.2. planificarea, executarea şi monitorizarea corespunzătoare a controalelor interne şi a procedurilor aferente, pentru promovarea obiectivelor autorității de guvernanță;

129.3. evaluarea şi testarea periodică a controalelor interne şi a procedurilor aferente de către echipe de gestionare a riscului şi de audit intern bine pregătite şi cu personal suficient;

129.4. implicare activă în procesul de control al riscurilor;

129.5. alocarea de resurse suficiente cadrului de gestionare a riscurilor schemei/aranjamentului.

130. **130.1.** Conducerea stabileşte şi monitorizează un cadru documentat de gestionare a riscurilor, care:

130.1.1. include politica de gestiune a riscurilor, inclusiv nivelurile de toleranță la riscuri a autorității de guvernanță, precum și instrumentele / activitățile de control ale riscurilor;

130.1.2. stabilește atribuții şi răspunderea pentru deciziile privind riscul;

130.1.3. descrie procesul decizional în cursul situațiilor de criză şi de urgență legate de schemă/aranjament;

130.1.4. descrie funcțiile de control intern.

130.2. Conducerea se asigură că există trei linii de apărare clare şi eficace (operațiuni, gestionarea riscurilor şi audit intern), care sunt separate una de cealaltă şi care beneficiază de suficiente atribuții, independență, resurse şi acces la conducere.

131. **131.1.** Autoritatea de guvernanță se asigură că deciziile majore care afectează structura tehnică şi funcțională a schemei/aranjamentului, regulile şi strategia de ansamblu, structura de operare, gama de produse şi utilizarea tehnologiei şi procedurilor, protejează în mod corespunzător interesele legitime ale părților interesate relevante ale schemei/aranjamentului.

131.2. Autoritatea de guvernanță consultă părțile interesate relevante şi, după caz, orice persoană interesată, într-un interval de timp rezonabil înainte de luarea deciziilor prevăzute la subpct. 131.1.

Secțiunea a 3-a
Cerințe privind cadrul pentru gestionarea cuprinzătoare a riscurilor

132. În vederea asigurării şi menținerii unui cadru solid de gestionare a riscurilor, autoritatea de guvernanță stabileşte şi menține proceduri şi mecanisme adecvate pentru a identifica, măsura, monitoriza şi gestiona în mod

cuprinzător gama de riscuri care apar în scheme/aranjamente sau sunt suportate de către acestea.

133. Autoritatea de guvernanță revizuiește cel puțin anual cadrul de gestionare a riscurilor, stabilit conform subpct. 130.1.

134. Autoritatea de guvernanță stimulează PSP, furnizorii de servicii tehnice şi, dacă este cazul, clienții acestora, pentru a gestiona şi limita riscurile pe care le induc schemei/aranjamentului şi pe care schema/aranjamentul le suportă din partea acestora.

135. Pentru o gestionare adecvată a riscurilor autoritatea de guvernanță revizuieşte, cel puțin anual, riscurile semnificative pe care schema/aranjamentul le suportă din partea altor entități şi cele pe care le induce altor entități, inclusiv IPF, scheme/aranjamente, PSP, ca urmare a interdependențelor dintre acestea. Autoritățile de guvernanță elaborează instrumente de gestionare a riscurilor care sunt solide şi proporționale cu nivelul identificat de risc.

136. **136.1.** Autoritatea de guvernanță defineşte operațiunile şi serviciile critice ale schemei/aranjamentului şi identifică scenarii specifice care îl pot împiedica să furnizeze aceste operațiuni şi servicii critice în mod continuu şi evaluează eficacitatea tuturor opțiunilor de redresare sau de lichidare ordonată.

136.2. Autoritatea de guvernanță reexaminează, cel puțin anual, operațiunile şi serviciile critice ale schemei/aranjamentului.

136.3. În baza evaluării stabilite la subpct. 136.1, autoritatea de guvernanță pregăteşte un plan viabil de redresare şi de lichidare ordonată.

136.4. Planul de redresare şi lichidare ordonată cuprinde, fără a se limita la acestea:

136.4.1. un rezumat cuprinzător al principalelor strategii de redresare şi lichidare ordonată;

136.4.2. operațiunile şi serviciile critice ale schemei/aranjamentului, precum şi o descriere a măsurilor necesare pentru a pune în aplicare strategiile principale de redresare și lichidare ordonată.

136.5. Autoritatea de guvernanță transmite Băncii Naționale a Moldovei planul de redresare şi lichidare ordonată în termen de 10 zile de la adoptarea acestuia.

Secțiunea a 4-a
Cerințe privind gestionarea riscului operațional

137. Autoritatea de guvernanță stabileşte un cadru robust cu sisteme, politici, proceduri şi controale adecvate pentru a identifica, monitoriza şi gestiona riscul operațional, cu obligația de a le reexamina, audita şi testa periodic şi după schimbări semnificative.

138. **138.1.** Autoritatea de guvernanță stabileşte obiectivele privind nivelurile serviciilor prestate participanților şi de reziliență operațională, precum şi politicile destinate să atingă aceste obiective, care vor fi reexaminate cel puțin anual.

138.2. Autoritatea de guvernanță se asigură că schema/aranjamentul are permanent posibilitatea de a ajusta capacitatea de procesare pentru a face față creşterilor volumelor de operațiuni care apar din cauza evenimentelor de criză şi că îşi poate atinge obiectivele privind nivelurile serviciilor.

139. Autoritatea de guvernanță implementează măsuri eficiente de securitate fizică şi a informațiilor, care identifică, evaluează şi gestionează în mod adecvat toate vulnerabilitățile şi amenințările potențiale, care vor fi reexaminate cel puțin anual.

140. Autoritatea de guvernanță stabileşte un plan de continuitate a activității care abordează evenimente care determină un risc semnificativ de perturbare a operațiunilor, care va fi reexaminat şi testat cel puțin anual.

141. Autoritatea de guvernanță identifică, monitorizează şi gestionează riscurile pe care PSP cheie precum şi furnizorii critici de servicii şi utilități le-ar putea genera pentru operațiunile schemei/aranjamentului.

142. Autoritatea de guvernanță stabileşte un cadru eficace de reziliență cibernetică care cuprinde măsuri corespunzătoare de guvernanță pentru gestionarea riscului cibernetic, corespunzător prevederilor anexei nr. 1.

143. **143.1.** Autoritatea de guvernanță îşi identifică operațiunile şi activele conexe critice şi ia măsurile corespunzătoare pentru a le proteja de atacuri cibernetice, precum şi pentru a detecta astfel de atacuri, a le răspunde şi a se redresa în urma acestora.
143.2. Măsurile prevăzute la subpct. 143.1 sunt testate în mod periodic.

144. **144.1.** Autoritatea de guvernanță se asigură că dispune de un nivel solid de conştientizare a situației în ceea ce priveşte amenințările cibernetice.
144.2. Autoritatea de guvernanță asigură existența unui proces de învățare şi evoluție continuă care să îi permită să îşi adapteze, în timp util, oricând este necesar, cadrul de reziliență cibernetică la natura dinamică a riscurilor cibernetice.

Secțiunea a 5-a
Cerințe privind criteriile de acces şi participare

145. În vederea asigurării unor condiții echitabile de participare, autoritatea de guvernanță stabileşte şi face disponibile pentru participanții existenți și potențiali criterii nediscriminatorii de acces şi participare la serviciile schemei/aranjamentului pentru participanții direcți şi, dacă este cazul, pentru participanții indirecți, care vor fi reexaminate cel puțin anual.

146. **146.1.** Criteriile de acces şi participare stabilite potrivit pct. 145 sunt justificate în raport cu siguranța şi eficiența schemei/aranjamentului şi sunt adaptate şi proporționale cu riscurile specifice ale schemei/aranjamentului.
146.2. Pentru asigurarea conformității cu principiul proporționalității, autoritatea de guvernanță stabileşte cerințele prevăzute la pct. 145 astfel încât să limiteze accesul în cea mai mică măsură posibilă.

146.3. În cazul în care autoritatea de guvernanță refuză accesul unei entități solicitante, motivează în scris acest lucru, în baza unei analize cuprinzătoare a riscului.

147. **147.1.** Autoritatea de guvernanță monitorizează în mod permanent conformitatea participanților cu criteriile de acces şi participare ale schemei/aranjamentului.
147.2. Autoritatea de guvernanță stabileşte şi face publice procedurile nediscriminatorii de suspendare şi încetare ordonată a dreptului de participare al unui participant atunci când participantul nu respectă criteriile de acces şi participare şi face publice aspectele-cheie relevante ale unor astfel de proceduri.
147.3. Procedurile stabilite potrivit subpct. 147.2 vor fi reexaminate cel puțin anual.

Secțiunea a 6-a
Cerințe privind eficiența şi eficacitatea

148. Autoritatea de guvernanță dispune de mecanisme de identificare şi îndeplinire a nevoilor PSP, furnizorilor de servicii tehnice și clienților deserviți de schemă/aranjament, în special cu privire la:
148.1. structura de operare;
148.2. sfera produselor oferite;
148.3. utilizarea tehnologiei şi a procedurilor.

149. Autoritatea de guvernanță trebuie să aibă scopuri şi obiective clar definite care sunt măsurabile şi realizabile, cum ar fi cele referitoare la nivelurile minime ale serviciilor, aşteptările în privința gestionării riscurilor şi prioritățile de afaceri.

150. Autoritatea de guvernanță dispune de mecanisme pentru reexaminarea periodică, cel puțin anuală, a cerințelor prevăzute la pct. 148 şi 149.

Secțiunea a 7-a
Proceduri şi standarde de comunicare

151. **151.1.** În scopul de a facilita plăți, compensări, decontări şi înregistrări eficiente, autoritatea de guvernanță utilizează proceduri şi standarde de comunicare acceptate şi relevante la nivel internațional.
151.2. În situația în care autoritatea de guvernanță nu utilizează proceduri şi standarde de comunicare acceptate şi relevante la nivel internațional, aceasta trebuie să asigure adaptarea propriilor proceduri şi standarde de comunicare astfel încât să fie posibilă conversia sau traducerea datelor din standardele internaționale în cele utilizate la nivel intern şi viceversa.

Secțiunea a 8-a
Comunicarea regulilor, procedurilor esențiale şi a datelor de piață

152. **152.1.** Autoritatea de guvernanță adoptă reguli şi proceduri clare şi cuprinzătoare care sunt comunicate în întregime PSP, furnizorilor de servicii tehnice și utilizatorilor finali pentru a ajunge la o înțelegere exactă a

riscurilor, comisioanelor și altor costuri materiale pe care le suportă prin participarea la/folosirea schemei/aranjamentului.

152.2. Autoritatea de guvernanță face disponibile public regulile şi procedurile stabilite potrivit subpct. 152.1, care sunt relevante şi, respectiv, esențiale. Informația sensibilă se dezvăluie doar în măsura necesității.

153. Autoritatea de guvernanță comunică descrieri clare ale arhitecturii şi operațiunilor sistemului, precum şi ale drepturilor şi obligațiilor autorității de guvernanță, ale PSP, furnizorilor de servicii tehnice și utilizatorilor finali, astfel încât aceștia să poată evalua riscurile pe care le-ar suporta prin participarea la schemă/aranjament.

154. Autoritatea de guvernanță oferă toată documentația şi capacitatea necesare şi corespunzătoare pentru a facilita înțelegerea de către PSP, furnizorii de servicii tehnice și utilizatorii finali a regulilor şi procedurilor schemei/aranjamentului şi a riscurilor cu care aceştia se confruntă prin participarea la schemă/aranjament.

155. Autoritatea de guvernanță dezvăluie în mod regulat Băncii Naționale a Moldovei și, după caz, PSP participanți la schemă și furnizorilor de servicii tehnice modul în care se conformează la cerințele generale aplicabile autorităților de guvernanță a schemelor sau aranjamentelor de plată, stabilite de pct. 124 - 156.

156. Autoritatea de guvernanță comunică public, anual, cel puțin date de bază privind volumele şi valorile tranzacțiilor.

Capitolul IV
CERINȚE APLICABILE PRESTATORILOR DE SERVICII DE PLATĂ

157. PSP care emit, pun în circulație sau acceptă instrumente de plată au următoarele obligații:

157.1. să adopte proceduri care să asigure efectuarea, în mod eficient şi conform unui program stabilit, a operațiunilor de plată care derivă din utilizarea instrumentelor de plată;

157.2. să asigure, în orice moment, siguranța în funcționare şi continuitatea serviciului în condiții de securitate, în scopul asigurării integrității, confidențialității, autenticității operațiunilor şi a posibilității de urmărire a operațiunilor de plată şi prevenirii utilizării neautorizate a instrumentelor de plată;

157.3. să documenteze şi să implementeze măsuri privind identificarea, clasificarea, evaluarea, prevenirea şi limitarea riscurilor asociate activității de emitere, punere în circulație și/sau acceptare a instrumentelor de plată, inclusiv prin analizarea posibilităților de producere a unor acțiuni de natură frauduloasă, în scopul evitării şi limitării pierderilor financiare ale utilizatorilor;

157.4. în cazul nefuncționării unui instrument de plată, PSP vor informa, prin orice mijloace (pagina web a PSP, push notificări din aplicații de mobile banking, SMS notificări, etc.), în cel mult o oră, clienții

utilizatori ai respectivului instrument de plată cu privire la indisponibilitatea acestuia şi termenul preconizat pentru remediere şi vor relua activitatea de plăți prin intermediul instrumentului de plată afectat în cel mult opt ore de la producerea unui eveniment perturbator.

Titlul III
Licențierea administratorilor IPF, autorizarea autorităților de guvernanță a schemelor/aranjamentelor de plată, confirmarea accesului la scheme și a punerii în circulație a instrumentelor de plată

Capitolul I
Licențierea administratorilor IPF

158. **158.1.** Persoana juridică care intenționează să opereze o IPF pe teritoriul Republicii Moldova va înainta Băncii Naționale a Moldovei, prin metoda stabilită la pct. 169, o cerere de licențiere conform modelului prevăzut în anexa nr. 3, însoțită de documentația şi informațiile prevăzute în prezentul regulament.

158.2. Cererea de licențiere este însoțită de o autoevaluare, inclusiv de documentația justificativă aferentă, care va conține inclusiv reglementări interne (politici, regulamente, proceduri, instrucțiuni, etc.), aprobate de persoana juridică ce intenționează să administreze IPF, care transpun cerințele stabilite în capitolul I al titlului II și justifică îndeplinirea acestor cerințe la etapa licențierii administratorilor IPF sau demonstrează că aceste cerințe vor fi îndeplinite pe parcursul activității IPF (pentru cerințe care pot fi îndeplinite doar pe parcursul operării IPF).

158.3. În cazul în care persoana juridică solicitantă consideră că o cerință nu i se aplică, aceasta precizează, în mod clar, în autoevaluarea sa, cerința în cauză şi motivele pentru care consideră că cerința nu i se aplică.

158.4. Orice informații, date, documente şi declarații transmise de către persoana juridică solicitantă în cursul procesului de licențiere a IPF sunt însoțite de o scrisoare semnată de un reprezentant legal, care să ateste că documentele/informațiile transmise sunt exacte şi autentice la data transmiterii lor către Banca Națională a Moldovei.

159. **159.1.** În termen de 30 de zile lucrătoare de la primirea cererii, Banca Națională a Moldovei analizează documentația prezentată conform pct. 158 şi informează în scris persoana juridică solicitantă dacă documentația prevăzută la pct. 158 este completă.

159.2. În cazul în care documentația este incompletă, Banca Națională a Moldovei stabileşte un termen maxim până la care persoana juridică solicitantă trebuie să completeze documentația/informațiile.

159.3. În cazul în care persoana juridică solicitantă nu prezintă documentele/ informațiile solicitate în termenul stabilit, Banca Națională a Moldovei constată renunțarea tacită la cererea de eliberare a licenței, dacă nu există temei pentru suspendarea examinării sau pentru repunerea în termen, precum şi notifică neîntârziat solicitantul despre aceasta, fapt care duce la

încetarea procedurii şi la restituirea documentelor/ informațiilor anexate la cererea de eliberare a licenței, fără examinarea acestora.

159.4. Persoana juridică solicitantă transmite, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, orice alte informații, date, documente şi declarații necesare în vederea evaluării respectării cerințelor prezentului regulament.

159.5. În termen de 6 luni de la depunerea documentației complete aferente cererii de licențiere, Banca Națională a Moldovei va transmite persoanei juridice solicitante, în scris, o decizie motivată privind acordarea sau refuzul emiterii licenței de operare a IPF.

159.6. Banca Națională a Moldovei emite licența în condițiile alin. (7) al art. 49^4 din Legea nr. 548/1995.

160. Emiterea licenței de operare a IPF nu limitează posibilitatea Băncii Naționale a Moldovei de a formula recomandări sau de a dispune măsuri de remediere şi termene de implementare a acestora.

161. IPF operate pe teritoriul Republicii Moldova de către Banca Națională a Moldovei sunt lansate în operare prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei privind operaționalizarea acestora.

162. În cazul unei IPF care operează transfrontalier şi care procesează ordine de transfer denominate în lei moldovenești, în cadrul procedurii de licențiere, Banca Națională a Moldovei poate solicita opinii și informații (inclusiv cu privire la conformarea la cadrul legal, mecanismele de gestiune a riscurilor la decontarea în alte valute, rezultatul evaluărilor externe a IPF) de la alte bănci centrale şi autorități naționale competente din țările relevante cu atribuții în licențierea/autorizarea şi monitorizarea IPF, după caz.

163. **163.1.** Orice intenție de modificare a informațiilor cuprinse în documentația în baza căreia s-a acordat licența de operare a unei IPF sau a documentelor depuse în acest scop trebuie notificată de către administratorul acesteia Băncii Naționale a Moldovei în cel mult 5 zile lucrătoare de la luarea deciziei de modificare.

163.2. Modificările regulilor de sistem sau externalizarea unor servicii şi funcții critice vor intra în vigoare numai după aprobarea prevăzută la subpct. 163.3.

163.3. În cazul modificărilor prevăzute la subpct. 163.2, în termen de 10 zile de la depunerea notificării prevăzute la subpct. 163.1, Banca Națională a Moldovei transmite solicitantului o confirmare privind recepționarea notificării sau poate stabili un termen până la care administratorul IPF să furnizeze informații şi documente suplimentare.

163.4. În termen de 90 de zile de la depunerea documentației complete sau de la data la care expiră termenul stabilit pentru completare, Banca Națională a Moldovei comunică administratorului IPF, în scris, aprobarea sau refuzul modificării solicitate.

Capitolul II
Autorizarea autorităților de guvernanță a schemelor sau aranjamentelor de plată

164. **164.1.** Persoana juridică care intenționează să opereze o schemă sau aranjament de plată pe teritoriul Republicii Moldova va înainta Băncii Naționale a Moldovei, prin metoda stabilită la pct. 169, o cerere de autorizare conform modelului prevăzut în anexa nr. 3A, însoțită de documentația şi informațiile prevăzute în prezentul regulament.

164.2. Cererea de autorizare este însoțită de o autoevaluare, inclusiv de documentația justificativă aferentă, care va conține și reglementări interne (politici, regulamente, proceduri, instrucțiuni, etc.), aprobate de persoana juridica ce intenționează să opereze schema/aranjamentul, care transpun cerințele stabilite în capitolul III al titlului II și justifică îndeplinirea acestor cerințe la etapa autorizării autorităților de guvernanță sau demonstrează că aceste cerințe vor fi îndeplinite pe parcursul desfășurării activității (pentru cerințe care pot fi îndeplinite doar pe parcursul operării schemei/aranjamentului).

164.3. În cazul în care persoana juridică solicitantă consideră că o cerință nu i se aplică, aceasta precizează, în mod clar, în autoevaluarea sa, cerința în cauză şi motivele pentru care consideră că cerința nu i se aplică.

164.4. Orice informații, date, documente şi declarații transmise de către persoana juridică solicitantă în cursul procesului de autorizare sunt însoțite de o scrisoare semnată de un reprezentant legal, care să ateste că documentele/informațiile transmise sunt exacte şi autentice la data transmiterii lor către Banca Națională a Moldovei.

165. **165.1.** În termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea cererii, Banca Națională a Moldovei analizează documentația prezentată conform pct. 164 şi informează în scris persoana juridică solicitantă dacă documentația prevăzută la pct. 164 este completă.

165.2. În cazul în care documentația este incompletă, Banca Națională a Moldovei stabileşte un termen maxim până la care persoana juridică solicitantă trebuie să completeze documentația/informațiile.

165.3. În cazul în care persoana juridică solicitantă nu prezintă documentele/ informațiile solicitate în termenul stabilit, Banca Națională a Moldovei constată renunțarea tacită la cererea de eliberare a autorizației, dacă nu există temei pentru suspendarea examinării sau pentru repunerea în termen, precum şi notifică neîntârziat solicitantul despre aceasta, fapt care duce la încetarea procedurii şi la restituirea documentelor/informațiilor anexate la cererea de eliberare a autorizației, fără examinarea acestora.

165.4. Persoana juridică solicitantă transmite, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, orice alte informații, date, documente şi declarații necesare în vederea evaluării respectării cerințelor prezentului regulament.

165.5. În termen de 6 luni de la depunerea documentației complete aferente cererii de autorizare, Banca Națională a Moldovei va transmite persoanei juridice solicitante, în scris, o decizie motivată privind autorizarea sau

refuzul emiterii autorizării de operare a schemei sau a aranjamentului de plată.

165.6. Banca Națională a Moldovei emite autorizația în condițiile alin. (7) al art. 49^5 din Legea 548/1995.

166. Emiterea autorizației nu limitează posibilitatea Băncii Naționale a Moldovei de a formula recomandări sau de a dispune măsuri de remediere şi termene de implementare a acestora.

167. Schemele operate pe teritoriul Republicii Moldova de către Banca Națională a Moldovei sunt lansate în operare prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei privind operaționalizarea acestora.

168. **168.1.** Orice intenție de modificare majoră a informațiilor cuprinse în documentația în baza căreia s-a acordat autorizația de operare a unei scheme/aranjament sau a documentelor depuse în acest scop trebuie notificată de către autoritatea de guvernanță a acesteia Băncii Naționale a Moldovei în cel mult 5 zile lucrătoare de la luarea deciziei de modificare.

O modificare majoră reprezintă o schimbare a designului sau a funcționării schemei/aranjamentului, care fie modifică semnificativ regulile stabilite, fie introduce noi caracteristici comerciale majore, și/sau care pot avea un impact semnificativ asupra profilului de risc al schemei/aranjamentului și/sau pot avea un efect semnificativ asupra nivelului de respectare a cerințelor aplicabile autorității de guvernanță a schemei/aranjamentului. În caz de dubii cu privire la caracterul major al unei modificări, autoritatea de guvernanță solicită opinia Băncii Naționale a Moldovei.

168.2. Modificările regulilor schemei sau externalizarea unor servicii şi funcții critice vor intra în vigoare numai după aprobarea prevăzută la subpct. 168.4.

168.3. În cazul modificărilor prevăzute la subpct. 168.2, în termen de 10 zile de la depunerea notificării prevăzute la subpct. 168.1, Banca Națională a Moldovei transmite solicitantului o confirmare privind recepționarea notificării sau poate stabili un termen până la care autoritatea de guvernanță să furnizeze informații şi documente suplimentare.

168.4. În termen de 90 de zile de la depunerea documentației complete sau de la data la care expiră termenul stabilit pentru completare, Banca Națională a Moldovei comunică autorității de guvernanță, în scris, aprobarea sau refuzul modificării solicitate.

Capitolul III
Confirmarea accesului la scheme și a punerii în circulație a instrumentelor de plată electronică

169. PSP vor transmite documentele/informațiile prevăzute în secțiunile 1-6 din prezentul capitol, în format electronic, prin intermediul portalului WEB al Sistemului informatic al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la licențiere, autorizare și notificare, conform Ghidului privind utilizarea portalului WEB

al Sistemului informatic al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la licențiere, autorizare și notificare.

Secțiunea 1
Accesul la schemele de plată cu cardul

170. Pentru a începe activitatea într-o schemă de plăți cu carduri de plată, autorizate peste hotarele Republicii Moldova, PSP, cel puțin cu 30 de zile lucrătoare înainte de începerea activității, prezintă la Banca Națională a Moldovei, prin metoda stabilită la pct. 169, o cerere pentru obținerea confirmării de acces la schemă, la care anexează informația aferentă activității PSP în schemă, care va cuprinde:

170.1. denumirea schemei şi a organizatorului acesteia, alte date considerate relevante de PSP privind descrierea schemei;

170.2. descrierea statutului şi a tipului de activitate a PSP în schemă, cu anexarea copiilor documentelor care confirmă statutul PSP în schemă şi dreptul de a desfăşura o anumită activitate în schemă (copia contractului încheiat cu organizatorul schemei de plăți cu carduri de plată sau alte documente confirmative: scrisori, certificate, licențe, copia contractului încheiat cu PSP cu statut de membru principal (participant direct) în cadrul unei scheme de plăți cu carduri de plată (în cazul PSP cu statut de membru afiliat/asociat (participant indirect)), copia contractului încheiat cu centrul de procesare, copia contractului de colaborare privind acceptarea cardurilor de plată (în cazul în care PSP nu deține în cadrul schemei dreptul de acceptare a cardurilor de plată, utilizînd serviciile unui PSP acceptant) şi modificările la acestea, etc.);

170.3. descrierea tipurilor de carduri ce urmează să fie emise şi/sau acceptate de PSP şi a serviciilor asociate acestora ce urmează să fie oferite deținătorilor de carduri de către PSP.

170.4. Raportul de identificare și evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, elaborat de PSP în contextul inițierii relației de afacere aferente participării la schemă.

171. **171.1.** PSP transmite, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, orice alte informații, date, documente şi declarații necesare în vederea evaluării respectării cerințelor actelor normative aferente gestionării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;

171.2. Banca Națională a Moldovei examinează informația prezentată de PSP în conformitate cu pct.170 și subpct.171.1 în decurs de 30 zile lucrătoare din ziua înregistrării cererii și informației complete la Banca Națională a Moldovei. Examinarea se face sub aspectul conformării PSP la cerințele cadrului normativ privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, aferente inițierii relațiilor de afaceri și lansării și dezvoltării de produse și servicii noi;

171.3. În cazul în care PSP nu prezintă datele solicitate, Banca Națională a Moldovei va decide în baza informațiilor disponibile cu privire la emiterea

sau refuzul de a emite confirmarea pentru acces la schema de plată cu carduri;

171.4. Banca Națională a Moldovei poate emite o confirmare, condiționată de îndeplinirea de PSP a unor măsuri și/sau recomandări suplimentare pentru începerea activității într-o schemă de plăți cu carduri de plată.

172. PSP începe activitatea în cadrul unei scheme de plăți cu carduri de plată după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei.

173. PSP care a obținut confirmarea în condițiile subpct. 171.4, înainte de a-şi începe activitatea în cadrul unei scheme de plăți cu carduri de plată, notifică Banca Națională a Moldovei asupra acțiunilor întreprinse care confirmă îndeplinirea măsurilor și/sau recomandărilor dispuse.

174. **174.1.** PSP participant, în termen de 10 zile lucrătoare de la apariția oricăror modificări în informația prezentată la Banca Națională a Moldovei în conformitate cu pct.170 și subpct.171.1, notifică în scris Băncii Naționale a Moldovei despre aceste modificări;

174.2. În cazul încetării activității în cadrul unei scheme de plăți cu carduri de plată, PSP informează în scris Banca Națională a Moldovei în termen de 10 zile din data luării deciziei corespunzătoare.

Secțiunea a 2-a
Accesul la schemele de remitere de bani

175. Pentru a începe activitatea într-o schemă de remitere de bani, autorizate peste hotarele Republicii Moldova, PSP participant, cel puțin cu 30 de zile lucrătoare înainte de începerea activității, prezintă la Banca Națională a Moldovei, prin metoda stabilită la pct. 169, o cerere pentru obținerea confirmării pentru acces la schemă, la care se anexează cel puțin următoarele informații:

175.1. denumirea schemei de remitere de bani; denumirea, datele de identificare, administratorii şi beneficiarii efectivi ai organizatorului schemei de remitere de bani;

175.2. descrierea statutului/rolului, tipului de activitate a PSP participant în schema de remitere de bani;

175.3. schema de funcționare a schemei de remitere de bani (circuitul informației şi mijloacelor băneşti), părțile implicate şi responsabilitățile lor în schema de funcționare;

175.4. copia contractului cu organizatorul schemei de remitere de bani, care acordă PSP participant dreptul de a presta servicii de remitere de bani în cadrul schemei de remitere de bani;

175.5. raportul de identificare și evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, elaborat de PSP în contextul inițierii relației de afacere aferente participării la schemă.

176. La cererea prevăzută la pct.175 se anexează evaluarea de către PSP a mecanismelor de gestiune a riscurilor financiare stabilite de către

organizatorul schemei de remitere de bani, efectuată cel puțin, în baza următorilor factori:

176.1. termenul de executare al remiterii de bani;

176.2. modul de decontare (stingere) al obligațiilor aferente remiterilor de bani(pe bază brută, pe bază netă etc.);

176.3. existența unui fond de garantare constituit la nivelul schemei de remitere de bani, principiile de formare şi distribuire a acestuia;

176.4. periodicitatea alimentării conturilor utilizate în decontarea (stingerea) obligațiilor aferente remiterilor de bani şi locația acestora (conturi deschise în băncile din Republica Moldova, conturi deschise în băncile din străinătate).

177. **177.1.** PSP transmite, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, orice alte informații, date, documente şi declarații necesare în vederea evaluării respectării cerințelor actelor normative aferente gestionării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;;

177.2. Banca Națională a Moldovei examinează informația prezentată de PSP în conformitate cu pct.175, 176 și subpct. 177.1 în decurs de 30 zile lucrătoare din ziua înregistrării cererii și informației complete la Banca Națională a Moldovei. Examinarea se face sub aspectul conformării PSP la cerințele cadrului normativ privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, aferente inițierii relațiilor de afaceri și lansării și dezvoltării de produse și servicii noi;

177.3. În cazul în care PSP nu prezinta datele solicitate, Banca Națională a Moldovei va decide in baza informațiilor disponibile cu privire la emiterea sau refuzul de a emite confirmarea pentru acces la schema de remitere de bani;

177.4. Banca Națională a Moldovei poate emite o confirmare, condiționată de îndeplinirea de PSP a unor măsuri și/sau recomandări suplimentare pentru începerea activității într-o schemă de remitere de bani.

178. PSP începe activitatea în cadrul unei scheme de remitere de bani după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei.

179. PSP care a obținut confirmarea în condițiile subpct. 177.4, înainte de a-şi începe activitatea în cadrul unei scheme de remiteri de bani, notifică Banca Națională a Moldovei asupra acțiunilor întreprinse care confirmă îndeplinirea măsurilor și/sau recomandărilor dispuse.

180. PSP participant, în termen de 10 zile lucrătoare de la apariția oricăror modificări în informația prezentată la Banca Națională a Moldovei în conformitate cu pct.175, 176 și subpct. 177.1, notifică în scris Băncii Naționale a Moldovei despre aceste modificări.

181. În cazul încetării activității într-o schemă de remitere de bani, PSP participant informează în scris Banca Națională a Modovei în termen de 10 zile lucrătoare de la data luării deciziei corespunzătoare.

Secțiunea a 3-a
Confirmarea emiterii/acceptării instrumentelor de plată electronică

182. **182.1.** Pentru a pune în circulație sau a accepta instrumente de plată electronică PSP depune o cerere la Banca Națională a Moldovei, cu anexarea tuturor documentelor şi informațiilor prevăzute la pct. 183, prin metoda stabilită la pct. 169.

182.2. Banca Națională a Moldovei, în termen de 30 zile lucrătoare de la depunerea cererii, o examinează sub aspectul conformării PSP la cerințele regulamentului, la cerințele minime pentru gestionarea riscurilor TIC și de securitate a informației, la cerințele cadrului normativ privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului aferente lansării și dezvoltării de produse și servicii noi.

182.3. Banca Națională a Moldovei, în termenul prevăzut la subpct. 182.2, emite o confirmare sau refuzul de a emite o confirmare, comunicând în scris PSP motivele refuzului.

182.4. PSP începe emiterea/acceptarea instrumentelor de plată electronică după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei.

183. **183.1.** La depunerea cererii privind confirmarea emiterii/acceptării instrumentelor de plată electronică, PSP va transmite Băncii Naționale a Moldovei următoarele documente:

183.1.1. formularul cererii conform modelului prevăzut la anexa nr. 4;

183.1.2. fişa de produs.

183.2. Banca Națională a Moldovei poate solicita orice alte informații, date, documente şi declarații necesare în vederea evaluării cu privire la punerea în circulație/acceptarea a instrumentului de plată electronică. PSP va transmite informațiile solicitate în termen de maximum 30 de zile lucrătoare de la data comunicării solicitării.

184. Fişa de produs a instrumentului de plată electronică, prevăzută la pct. 183, trebuie să conțină cel puțin informații referitoare la:

184.1. descriere, caracteristicile funcționale şi aria de utilizare;

184.2. producere şi distribuire;

184.3. procesarea şi decontarea operațiunilor de plată efectuate prin intermediul său, inclusiv orarul de funcționare;

184.4. modalitatea în care realizează autentificarea strictă a clienților (SCA), cu prezentarea elementelor de SCA;

184.5. fluxul de înrolare a instrumentelor de plată electronică de tip card în portofele electronice (wallet-uri).

185. **185.1.** Prin derogare de la prevederile subpct. 182.1, PSP pot desfășura proiecte-pilot de testare a instrumentelor de plată electronică, cu informarea Băncii Naționale a Moldovei în termen de cel puțin 30 zile până la inițierea proiectului şi în următoarele condiții:

185.1.1. perioada de testare să nu depăşească 180 de zile;

185.1.2. PSP trebuie să se asigure că sunt testate toate funcționalitățile instrumentului de plată electronică cu o masă critică de utilizatori, astfel încât să fie realizată verificarea tuturor

funcționalităților şi facilităților aferente noilor instrumente de plată electronică;

185.1.3. informarea utilizatorilor cu privire la responsabilitatea PSP pentru eventualele erori ale instrumentului de plată electronică survenite pe parcursul derulării proiectului.

185.2. Informarea transmisă conform prevederilor subpct. 185.1 se va efectua potrivit formularului prevăzut în anexa nr. 7.

185.3. PSP va transmite Băncii Naționale a Moldovei, după finalizarea proiectului-pilot, concluziile aferente testării, inclusiv decizia de a pune sau nu în circulație instrumentul de plată electronică respectiv, în termen de 30 de zile lucrătoare de la finalizarea proiectului.

185.4. În situația în care PSP decide să pună în circulație instrumentul de plată electronică care a făcut obiectul proiectului-pilot, acesta solicită confirmarea Băncii Naționale a Moldovei conform prevederilor pct. 182.

186. **186.1.** Modificările intervenite cu privire la documentația prevăzută la pct. 183 vor fi comunicate în prealabil Băncii Naționale a Moldovei, în termen de 10 zile de la luarea deciziei de modificare, prin prezentarea prin metoda stabilită la pct. 169 a documentelor modificate.

186.2. În situația prevăzută la subpct. 186.1, Banca Națională a Moldovei examinează modificările sub aspectul reflectat în subpct. 182.2 și, în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data primirii tuturor documentelor modificate, confirmă sau refuză să confirme modificările, comunicând în scris PSP motivele refuzului.

186.3. Modificările intervenite cu privire la documentație vor produce efecte doar după ce BNM va confirma aceste modificări.

186.4. Nu fac obiectul comunicării Băncii Naționale a Moldovei modificările intervenite cu privire la documentația prevăzută la pct. 183 care vizează aspecte de natură comercială.

186.5. În sensul prezentului regulament, prin aspecte de natură comercială se înțeleg acele modificări care țin de politica comercială a PSP, de exemplu, fără a se limita la: categorii noi de clienți acceptați, listă de garanții asupra soldurilor creditoare, asigurări, aspecte privind dobânda sau comisioanele etc.

187. PSP care a pus în circulație un instrument de plată electronică are obligația de a notifica Băncii Naționale a Moldovei decizia de renunțare la punerea în circulație ori de retragere din circulație a instrumentului de plată electronică, în termen de cel mult 30 de zile de la această decizie. În cazul retragerii din circulație va fi precizată în notificare data estimată la care instrumentul nu va mai circula.

Secțiunea a 4-a
Confirmarea punerii în circulație a instrumentelor de plată electronică cu acces la distanță

188. **188.1.** Pentru a pune în circulație instrumente de plată electronică cu acces la distanță (în continuare – IPAD), PSP depune o cerere la Banca Națională a

Moldovei, cu anexarea tuturor documentelor şi informațiilor prevăzute la pct. 189, prin metoda stabilită la pct. 169.

188.2. Banca Națională a Moldovei, în termen de 30 zile lucrătoare de la depunerea cererii, o examinează sub aspectul conformării PSP la cerințele regulamentului, la cerințele minime pentru gestionarea riscurilor TIC și de securitate a informației, la cerințele cadrului normativ privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului aferente lansării și dezvoltării de produse și servicii noi.

188.3. Banca Națională a Moldovei, în termenul prevăzut la subpct. 188.2, emite o confirmare sau refuzul de a emite o confirmare, comunicând în scris PSP motivele refuzului.

188.4. PSP pune în circulație IPAD după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei.

189. **189.1.** La depunerea cererii privind confirmarea punerii în circulație IPAD, PSP va transmite Băncii Naționale a Moldovei următoarele documente:

189.1.1. formularul cererii conform modelului prevăzut la anexa nr. 5;

189.1.2. fişa de produs;

189.2. Banca Națională a Moldovei poate solicita orice alte informații, date, documente şi declarații necesare în vederea evaluării cu privire la punerea în circulație a IPAD. PSP va transmite informațiile solicitate în termen de maximum 30 de zile lucrătoare de la data comunicării solicitării.

190. **190.1.** Prin excepție de la prevederile subpct. 188.1, PSP pot desfăşura proiecte- pilot de testare a IPAD, cu informarea Băncii Naționale a Moldovei în termen de cel puțin 30 zile până la inițierea proiectului şi în următoarele condiții:

190.1.1. perioada de testare să nu depăşească 180 de zile calendaristice;

190.1.2. PSP trebuie să se asigure că sunt testate toate funcționalitățile IPAD cu o masă critică de utilizatori, astfel încât să fie realizată verificarea tuturor funcționalităților şi facilităților aferente;

190.1.3. informarea utilizatorilor cu privire la responsabilitatea PSP pentru eventualele erori ale IPAD survenite pe parcursul derulării proiectului.

190.2. Informarea transmisă conform prevederilor subpct. 190.1 se va efectua potrivit formularului prevăzut în anexa nr. 7, cu anexarea informației specificată la subpct. 191.1 – 191.4.

190.3. PSP vor transmite Băncii Naționale a Moldovei, după finalizarea proiectului-pilot, concluziile aferente testării, inclusiv decizia de a pune sau nu în circulație instrumentul respectiv, în termen de 30 de zile lucrătoare de la finalizarea proiectului.

190.4. În situația în care PSP decide să pună în circulație IPAD care a făcut obiectul proiectului-pilot, acesta solicită confirmarea Băncii Naționale a Moldovei conform prevederilor pct. 188.

191. Fişa de produs a instrumentului de plată electronică cu acces la distanță, prevăzută la subpct 189.1.2, trebuie să conțină următoarele:

191.1. descrierea funcțională a IPAD (tipul sistemului, arhitectura sistemului, avizele/ certificările primite de la producătorul/furnizorul produsului program, proveniența sistemului, tipurile de servicii de plată care vor fi prestate prin intermediul acestuia);
191.2. descrierea proceselor interne ale PSP aferente prestării serviciilor de plată prin intermediul IPAD (înregistrare utilizatori, gestiune acces la sistem, efectuarea tranzacțiilor, monitorizarea sistemului, gestiunea incidentelor) cu anexarea documentelor interne relevante aprobate în cadrul PSP (ex. acte normative interne, instrucțiuni, contracte-cadru etc.);
191.3. planul de gestiune a riscurilor de securitate aferente utilizării IPAD, semnat de conducerea PSP. Planul de gestiune a riscurilor va conține cel puțin:
- **191.3.1.** descrierea riscurilor identificate ce ar putea compromite confidențialitatea, autenticitatea şi integritatea datelor aferente utilizării IPAD şi nonrepudierea tranzacțiilor;
- **191.3.2.** impactul asupra PSP şi utilizatorilor IPAD, în cazul materializării riscurilor identificate;
- **191.3.3.** descrierea măsurilor de control implementate pentru diminuarea impactului, clasificate după modul de organizare (tehnice, organizatorice, normative) şi după modul de acțiune (preventive, detectabile, corective);
- **191.3.4.** riscurile reziduale (care rămân după implementarea măsurilor de control), acceptate de către managementul PSP, sau reevaluarea acestora cu aplicarea măsurilor de control adiționale pentru diminuarea impactului acestora până la un nivel acceptabil de PSP;
- **191.3.5.** responsabilitatea pentru revizuirea şi menținerea în stare actuală a planului de gestiune a riscurilor de securitate;

191.4. planul privind asigurarea continuității IPAD, semnat de conducerea PSP. Planul privind asigurarea continuității va conține cel puțin:
- **191.4.1.** strategia de continuitate;
- **191.4.2.** desemnarea persoanelor responsabile de asigurarea continuității activității;
- **191.4.3.** acțiunile necesare pentru a asigura gestionarea adecvată a evenimentelor ce pot afecta continuitatea activității în cadrul IPAD, în cazul în care asemenea evenimente s-ar produce;
- **191.4.4.** măsurile ce vor asigura funcționarea neîntreruptă a proceselor critice, disponibilitatea informației și continuitatea prestării serviciilor prin intermediul IPAD, minimizarea pierderilor financiare și a efectelor negative care pot apărea ca rezultat al incidentelor de continuitate;
- **191.4.5.** scenariile de test și periodicitatea testării planului de continuitate;
- **191.4.6.** periodicitatea revizuirii planului de continuitate.

191.5. planul de instruire şi perfecționare, inclusiv în domeniul securității informației, a personalului PSP care va fi implicat în gestionarea IPAD;
191.6. raportul de audit, iar în cazul depistării deficiențelor ce urmează a fi înlăturate și raportul privind modul de implementare a recomandărilor

(raportul de follow-up), întocmit conform standardelor internaționale de audit în domeniul sistemelor informaționale, care va exprima opinia de audit privind suficiența şi eficiența măsurilor de securitate implementate aferente utilizării IPAD şi conformarea cu prevederile reglementărilor Băncii Naționale a Moldovei. Echipa de audit va fi condusă de un auditor certificat CISA (Certified Information Systems Auditor). Raportul de audit va conține referințe la probele de audit utilizate, precum şi concluziile pentru cel puțin următoarele obiective de audit:

191.6.1. complexitatea procedurilor interne aferente proceselor cu referire la IPAD (instrucțiuni, norme, ghiduri etc.);

191.6.2. asigurarea confidențialității, autenticității şi integrității datelor în cadrul procesului de utilizare a IPAD şi nonrepudierii tranzacțiilor;

191.6.3. asigurarea continuității funcționării IPAD;

191.6.4. monitorizarea evenimentelor critice şi depistarea situațiilor neordinare, conservarea probelor şi gestiunea incidentelor;

191.6.5. controlul proceselor interne aferente utilizării, menținerii şi dezvoltării IPAD.

192. **192.1.** PSP notifică Banca Națională a Moldovei despre orice dezvoltare/modificare majoră efectuată la IPAD, în termen de cel puțin 30 de zile înainte de data propusă pentru implementarea acestora, cu anexarea documentelor relevante. Banca Națională a Moldovei examinează informația prezentată sub aspectul conformării PSP la cerințele minime pentru gestionarea riscurilor TIC și de securitate a informației, la cerințele cadrului normativ privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului şi informează PSP privind rezultatele examinării în termen de 30 zile. După caz, Banca Națională a Moldovei poate solicita, indiferent de tipul IPAD, informații adiționale sau prezentarea unui raport de audit efectuat conform standardelor internaționale de audit în domeniul sistemelor informaționale.

192.2. Operarea modificărilor majore la IPAD pus în circulație poate fi efectuată doar după obținerea confirmării din partea Băncii Naționale a Moldovei în acest sens.

192.3. Nu fac obiectul notificării la Banca Națională a Moldovei modificările intervenite cu privire la documentația prevăzută la pct. 189 care vizează aspecte de natură comercială sau modificări de vizual .

192.4. În sensul prezentului regulament, prin aspecte de natură comercială se înțelege acele modificări care țin de politica comercială a PSP, de exemplu, fără a se limita la: categorii noi de clienți acceptați, listă de garanții asupra soldurilor creditoare, asigurări, aspecte privind dobânda sau comisioanele, etc.

193. PSP care a pus în circulație un IPAD are obligația de a notifica Băncii Naționale a Moldovei decizia de renunțare la punerea în circulație ori de retragere din circulație a IPAD, în termen de cel mult 30 de zile de la această decizie. În cazul retragerii din circulație va fi precizată în notificare data estimată la care instrumentul nu va mai circula.

Secțiunea a 5-a
Cerințe cu privire la cardurile de plată

194. PSP - emitenți de carduri de plată, au obligația:

194.1. Să identifice permanent utilizarea frauduloasă a cardurilor emise şi/sau acceptate, precum şi să țină evidența cazurilor de fraudă într-un registru special, luînd toate măsurile necesare pentru minimizarea fraudelor şi descurajarea tentativelor de fraudă cu carduri ale personalului propriu, deținătorilor de carduri, comercianților şi altor persoane. În acest scop, PSP urmează să elaboreze proceduri interne relevante, care trebuie să includă prevederi cu privire la:

194.1.1. asigurarea cadrului de securitate necesar, în conformitate cu cadrul normativ;

194.1.2. obligațiile şi responsabilitățile persoanelor antrenate în procesul de identificare a operațiunilor frauduloase sau suspecte cu cardurile emise şi/sau acceptate;

194.1.3. tipurile de activități frauduloase cu carduri de plată care pot avea loc, modalitățile de prevenire, monitorizare şi identificare a acestora, precum şi măsurile ce urmează a fi întreprinse în cazul depistării unor operațiuni frauduloase sau suspecte.

194.2. Să monitorizeze permanent respectarea de către persoanele responsabile a procedurilor elaborate conform subpct. 194.1 şi să întreprindă măsuri prompte şi eficiente în cazul în care va depista încălcarea acestora.

194.3. Să analizeze tendințele şi cauzele activității frauduloase cu carduri de plată în vederea elaborării şi implementării măsurilor de minimizare sau prevenire a acestora.

194.4. Să nu limiteze utilizarea conturilor de plăți la care au fost atașate cardurile de plată numai pentru tranzacțiile efectuate cu utilizarea acestor carduri. PSP trebuie să asigure utilizarea acestor conturi prin intermediul tuturor instrumentelor de plată disponibile (transfer de credit, transfer de credit instant (MIA), debitare directă etc.) și accesarea/utilizarea acestora prin intermediul IPAD-urilor.

195. Cardul personalizat/personificat poate fi ataşat atât conturilor de plăți deja existente ale titularului de cont, cât şi la un cont de plăți deschis în registrele contabile ale PSP la momentul emiterii cardului. La un cont de plăți pot fi ataşate mai multe carduri de plată. Evidența tuturor operațiunilor de plată efectuate cu cardul personalizat/personificat urmează a fi asigurată în contabilitatea analitică a PSP pe fiecare titular de cont în parte.

196. La solicitarea titularului contului de plăți, PSP poate emite carduri de plată persoanelor împuternicite de către acesta de a utiliza mijloacele băneşti din contul de plăți.

197. PSP ține evidența tuturor cardurilor emise de el în Registrul cardurilor personalizate/personificate emise în conformitate cu prevederile actelor normative. Registrul cardurilor personalizate/personificate emise trebuie să cuprindă următoarele date despre fiecare card emis de PSP:

197.1. numărul cardului;
197.2. numărul contului de plăți;
197.3. datele despre titularul contului de plăți (numele, prenumele, patronimicul sau denumirea titularului; rezident/nerezident etc.);
197.4. datele despre deținătorul cardului (numele, prenumele, patronimicul; rezident/nerezident etc.);
197.5. unde, când şi cui a fost eliberat cardul;
197.6. statutul actual al cardului (activ, blocat, retras, furat, pierdut, reținut, restituit etc.);
197.7. de cine şi în ce bază a fost modificat statutul cardului.

198. Retragerea de numerar prin intermediul cardurilor de afaceri pentru plata salariilor şi efectuarea altor plăți cu caracter social poate fi efectuată numai la ghişeele PSP sau la bancomatele PSP prin intermediul codului de retragere numerar eliberat doar la ghișeele PSP. PSP reflectă această cerință ca o obligație a deținătorului în contractul de emitere a cardurilor de afaceri și asigură controlul asupra existenței documentului de plată privind transferul plăților obligatorii în conformitate cu actele normative.

199. Operațiunile valutare care se realizează prin intermediul cardurilor emise de PSP urmează a fi efectuate în conformitate cu prevederile legislației valutare şi autorizațiilor/notificațiilor/certificatelor corespunzătoare, în cazul în care în conformitate cu legislația valutară operațiunea valutară respectivă este supusă autorizării/notificării de către Banca Națională a Moldovei.

200. PSP acceptă carduri de plată pentru efectuarea operațiunilor în numerar şi fără numerar la ghişeele PSP şi în rețeaua proprie de bancomate.

201. Comerciantul acceptă carduri la plată în conformitate cu contractul încheiat cu PSP acceptant şi cu prevederile actelor normative.

202. PSP acceptant este obligat de a instrui comercianții asupra acceptării la plată a cardurilor, inclusiv asupra modalităților de combatere a fraudelor/tentativelor de fraudă şi a procedurilor de notificare a PSP în caz de depistare a utilizării frauduloase sau a tentativei de utilizare frauduloasă a cardului, precum şi asupra necesității afişării la un loc vizibil a mărcilor cardurilor acceptate la plată.

203. Contractul de deservire a comerciantului încheiat între comerciant şi PSP acceptant va stipula condițiile în care comerciantul acceptă la plată carduri de plată şi va include cel puțin:
203.1. modalitatea de acceptare a cardurilor la plată;
203.2. termenele de restituire de către PSP a plăților efectuate prin intermediul cardurilor;
203.3. contul în care vor fi restituite plățile efectuate prin intermediul cardurilor;
203.4. drepturile, obligațiile şi responsabilitățile părților contractante.
203.5. comisioanele percepute de la comerciant (per tip de card etc.) de către PSP acceptant.

Secțiunea a 6-a
Cerințe cu privire la instrumentele de plată electronică cu acces la distanță

204. IPAD trebuie să corespundă cel puțin următoarelor cerințe de securitate a informației și continuitate a activității:

204.1. la autentificarea în IPAD vor fi setate politici de parole stricte aliniate la standardele și practicile actuale în domeniu și vor cuprinde cel puțin:

204.1.1. lungimea minimă a parolelor;

204.1.2. cerințe privind complexitatea parolelor;

204.1.3. cerințe privind expirarea parolelor;

204.1.4. cerințe privind reutilizarea parolelor.

204.2. conexiunea la IPAD va fi asigurată printr-un protocol de comunicație ce asigură transferul de informație în formă criptată;

204.3. va fi asigurată securitatea și retenția pentru o perioadă de cel puțin 12 luni pentru:

204.3.1. jurnalele de audit cu evenimentele aferente IPAD;

204.3.2. bazele de date aferente IPAD.

204.4. jurnalele de audit vor conține adresa IP (Internet Protocol) de conectare la IPAD a utilizatorului;

204.5. pentru continuitatea utilizării IPAD vor fi elaborate planuri de continuitate ce vor asigura continuitatea atât în situații ordinare, cât și în situații de criză;

204.6. planurile de continuitate vor fi testate cel puțin anual cu un grad de complexitate adecvat riscurilor aferente IPAD;

204.7. va fi asigurată trasabilitatea tranzacțiilor;

204.8. se va respecta protecția datelor cu caracter personal în sistemele informatice în conformitate cu Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;

204.9. va fi asigurat controlul accesului fizic şi logic la sistemul informatic şi la platforma/aplicația software utilizate în procesul de furnizare a IPAD;

204.10. incidentele de securitate informatică vor fi detectate, înregistrate și gestionate;

204.11. va fi estimat impactul operațiilor de modificare a:

204.11.1. arhitecturii din cadrul sistemului informatic (componente hardware/software) şi aplicațiilor software utilizate în ciclul de viață al IPAD; şi

204.11.2. planului de gestiune a riscurilor de securitate aferente utilizării IPAD;

204.12. vor fi întreprinse orice alte activități sau măsuri tehnice pentru exploatarea în siguranță a IPAD pus în circulație de PSP.

205. La punerea în circulație a IPAD și odată la fiecare trei ani, PSP au obligația să efectueze teste de penetrare a sistemelor informatice ale IPAD. De asemenea, teste de penetrare vor fi efectuate ca urmare a identificării unor riscuri reziduale semnificative ca rezultat al evaluărilor de riscuri. Testele de penetrare se vor realiza de către echipe interne sau externe, certificate în acest scop, care vor evalua securitatea aplicațiilor şi a sistemului informatic al PSP care furnizează IPAD şi vor fi finalizate cu un raport de testare.

Raportul de testare se prezintă Băncii Naționale a Moldovei în termen de 10 zile de la aprobarea acestuia în cadrul PSP.

206. PSP, care oferă clienților săi un IPAD, are obligația de a plasa într-o formă ușor accesibilă pe pagina sa web sau pe interfața dispozitivului/terminalului/aplicației prin care se utiliează IPAD cel puțin următoarele informații:

206.1. tipul IPAD şi descrierea succintă a funcționalităților lui;

206.2. descrierea succintă a mecanismelor implementate în scopul asigurării confidențialității, autenticității, integrității şi nonrepudierii tranzacțiilor;

206.3. tipurile de tranzacții ce pot fi efectuate prin IPAD şi condițiile de prezentare la PSP a documentelor justificative, autorizațiilor, notificărilor, în cazul în care prezentarea acestor documente la efectuarea plăților/transferurilor este prevăzută de actele normative;

206.4. comisioanele pe care utilizatorul IPAD urmează să le achite PSP cu specificarea acestora după tip şi valoare;

206.5. specificarea mijloacelor de comunicare care să permită clienților anunțarea PSP în cazul: inaccesibilității IPAD, notificarea situațiilor de urgență, solicitarea modificării parolei;

206.6. un ghid de utilizare a IPAD.

207. PSP identifică permanent utilizarea frauduloasă a IPAD, precum şi ține evidența cazurilor de fraudă într-un registru special, luând toate măsurile necesare pentru minimizarea riscului de fraude şi descurajarea tentativelor de fraudă prin intermediul IPAD ale personalului propriu, deținătorilor IPAD şi persoanelor terțe. În acest scop, PSP elaborează proceduri interne relevante.

Titlul IV
Activitatea de monitorizare a IPF, schemelor/aranjamentelor şi a instrumentelor de plată

Capitolul I
Obținerea de informații

208. **208.1.** Administratorii IPF, autoritățile de guvernanță a schemelor și aranjamentelor de plată, participanții la acestea şi PSP care emit, pun în circulație şi/sau acceptă instrumente de plată vor furniza Băncii Naționale a Moldovei, oricând, la solicitarea acesteia, prin metoda stabilită la pct. 169, toate informațiile şi documentele necesare pentru a evalua conformitatea cu cerințele stabilite de prezentul regulament.

208.2. Banca Națională a Moldovei poate efectua inspecții pe teren pentru obținerea şi verificarea informațiilor, poate lua în considerare opinii formulate de experți, cum ar fi consultanți şi auditori externi, poate utiliza informații furnizate de alte autorități de reglementare sau supraveghere şi poate lua în considerare informații şi sesizări primite de la utilizatori de instrumente de plată sau participanți.

209. **209.1.** Administratorii IPF și participanții informează de îndată Banca Națională a Moldovei cu privire la apariția oricăror incidente în funcționarea normală a IPF sau a participantului, completând informațiile disponibile conform formularului din anexa nr. 6 - Raport incidente operaționale şi/sau de securitate.

209.2. PSP raportează incidentele operaționale şi/sau de securitate majore aferente serviciilor de plată potrivit art. 32^2 al Legii nr. 114/2012.

209.3. Administratorii IPF si participanții transmit Băncii Naționale a Moldovei un raport scris cu explicarea cauzelor incidentelor raportate conform subpct. 209.1, precum şi a măsurilor de remediere întreprinse sau avute în vedere, în termen de cel mult 30 de zile de la data incidentului.

209.4. Banca Națională a Moldovei poate solicita în orice moment administratorilor IPF si participanților informații şi rapoarte suplimentare referitoare la incidentele şi fraudele apărute.

209.5. Autoritățile de guvernanță a schemelor/aranjamentelor de plată informează de îndată Banca Națională a Moldovei cu privire la apariția incidentelor majore în funcționarea normală a schemei/aranjamentului de plată.

210. Administratorii IPF comunică Băncii Naționale a Moldovei, anual, până la data de 31 martie, serviciile, funcțiile, participanții şi tipurile de instrucțiuni procesate pe care le-au identificat drept critice pentru funcționarea sigură şi eficace a IPF.

211. **211.1.** Administratorii IPF şi participanții efectuează, cel puțin anual, testări ale rezilienței, inclusiv la atacuri cibernetice, ale infrastructurii informatice utilizate pentru procesarea plăților, decontărilor şi a instrumentelor de plată.

211.2. Administratorii IPF remit Băncii Naționale a Moldovei, cu 30 zile până la data planificată a testării, rezumatul Planului de asigurare a continuității activității (PCA) și scenariile de test, inclusiv obiectivele și scenariile fiecărui test, activitățile desfășurate în cadrul fiecărui test, entitățile participante, sediile implicate și durata fiecărui test.

211.3. Entitățile prevăzute la subpct. 211.1 remit Băncii Naționale a Moldovei, anual, până la data de 31 martie, pentru anul anterior, următoarele informații:

211.3.1. scenariile de test avute în vedere şi rezultatele testărilor prevăzute la subpct. 211.1;

211.3.2. extrase din rapoartele auditorilor şi/sau experților, care să conțină concluziile acestora cu privire la reziliența infrastructurii informatice;

211.3.3. modificările semnificative aduse infrastructurii informatice şi locațiilor sediilor secundare ce asigură continuitatea activității de procesare a plăților, decontărilor şi a instrumentelor de plată.

212. PSP prezintă Băncii Naționale a Moldovei, date aferente utilizării instrumentelor de plată electronice puse în circulație, în conformitate cu cadrul normativ cu privire la raportarea datelor aferente utilizării instrumentelor și serviciilor de plată.

Capitolul II
Evaluarea

213. **213.1.** Banca Națională a Moldovei evaluează complet, cel puțin o dată la 3 ani, IPF, schemele și aranjamentele de plată prin prisma cerințelor prezentului regulament.

213.2. Banca Națională a Moldovei poate evalua parțial o IPF, schemă sau aranjament de plată ori de câte ori consideră oportun, în scopul gestionării şi prevenirii manifestării riscurilor specifice.

214. În vederea evaluării periodice a siguranței IPAD, puse în circulație de cel puțin un an de către PSP, aceștia prezintă până la data de 30 aprilie, Băncii Naționale a Moldovei:

214.1. anual, raportul de audit intern sau extern efectuat conform standardelor internaționale în domeniul sistemelor informaționale, care va reflecta situația privind suficiența şi eficiența măsurilor de securitate implementate aferente utilizării IPAD şi conformarea cu cerințele BNM;

214.2. o dată la 3 ani, raportul de audit extern efectuat de un auditor certificat CISA conform standardelor internaționale în domeniul sistemelor informaționale, care va reflecta situația privind suficiența şi eficiența măsurilor de securitate implementate aferente utilizării IPAD şi conformarea cu cerințele BNM.

Titlul V
Măsuri de remediere, recomandări şi sancțiuni

215. În situația în care Banca Națională a Moldovei constată că cerințele prezentului regulament nu sunt respectate, poate dispune măsuri de remediere şi termene de implementare.

216. În situația în care Banca Națională a Moldovei constată că nu sunt respectate cerințele prezentului regulament şi/sau măsurile de remediere nu sunt implementate în termenele dispuse de Banca Națională a Moldovei conform pct. 215, Banca Națională a Moldovei poate aplica sancțiuni, astfel:

216.1. administratorilor de infrastructuri ale pieței financiare, autorităților de guvernanță a schemelor sau aranjamentelor de plată și participanților la oricare dintre acestea, în conformitate cu prevederile art. 75 și 75^2 din *Legea nr. 548/1995*.

216.2. PSP care emit, pun în circulație şi/sau acceptă instrumente de plată, în conformitate cu prevederile art. 99 și 100 din Legea nr. 114/2012.

Anexa nr. 1
la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor şi a instrumentelor de plată

Cerințe pentru asigurarea rezilienței cibernetice

1. **Guvernanța**
Administratorul IPF dispune de aranjamente pentru a defini, implementa şi revizui periodic cadrul de gestionare a rezilienței cibernetice. Cadrul de gestionare a rezilienței cibernetice acordă o importanță ridicată siguranței şi eficienței operațiunilor unei IPF, susținând stabilitatea financiară. Cadrul de gestionare a rezilienței cibernetice trebuie să fie aprobat de consiliu şi include:
1.1. o strategie privind reziliența cibernetică, care detaliază modul în care sunt determinate obiectivele de reziliență cibernetică, toleranța la riscurile cibernetice şi modul în care sunt identificate şi administrate riscurile cibernetice, în scopul atingerii obiectivelor stabilite;
1.2. obiectivele de reziliență cibernetică, riscurile identificate şi măsurile de gestionare a acestora;
1.3. cerințele în ceea ce priveşte resursele umane, tehnologice şi procesele necesare gestionării riscurilor cibernetice;
1.4. procedurile de comunicare pentru a asigura colaborarea eficace cu toate părțile relevante (cum ar fi autoritățile, alte IPF, participanții şi furnizorii de servicii informatice);
1.5. definirea rolurilor şi responsabilităților consiliului şi ale conducerii în domeniul asigurării rezilienței cibernetice, inclusiv în cazuri de urgență;
1.6. procesul de evaluare periodică a adecvării şi eficacității cadrului de gestionare a rezilienței cibernetice;
1.7. revizuirea periodică a cadrului de gestionare a rezilienței cibernetice, având în vedere noile amenințări, incidentele anterioare şi scenarii noi potențiale.

2. **Identificarea**
Administratorul IPF identifică şi clasifică din punct de vedere al importanței: funcțiile şi serviciile furnizate, precum şi activele informaționale suport aferente, modalitățile de acces la sistem şi dependențele interne şi externe. Acestea trebuie protejate, în ordinea priorității, împotriva compromiterii prin atacuri cibernetice. Administratorul IPF identifică riscurile de natură cibernetică pe care le suportă de la alte entități sau pe care le induce altor entități.

3. **Protecția**
Administratorul IPF proiectează sistemele, procesele şi serviciile, precum şi defineşte şi implementează controale eficiente şi eficace, pentru a proteja confidențialitatea, integritatea şi disponibilitatea funcțiilor, serviciilor şi activelor- suport. Proiectarea şi controalele vizează mai multe niveluri de protecție şi detecție, în cazul în care măsurile de protecție inițiale eşuează. Criteriile de participare, contractele cu furnizorii externi şi conexiunile

stabilite sprijină obiectivele de reziliență cibernetică. Măsurile de protecție contra amenințărilor interne includ cel puțin următoarele: înregistrarea şi analiza activităților suspecte ale personalului cu acces la sistem, prevenirea pierderii datelor, verificarea personalului la angajare şi periodic, inclusiv în cazul modificării responsabilităților, permiterea accesului fizic şi informatic la sistem exclusiv personalului autorizat, monitorizat şi pregătit.

4. **Detectarea**

Administratorul IPF implementează proceduri şi instrumente de monitorizare în timp real, care permit detectarea unor amenințări, a manifestării unor anomalii sau evenimente ce pot indica un potențial incident de natură cibernetică. Este necesar să fie detectate amenințările cunoscute, precum şi cele încă necunoscute, în baza unor criterii de comportament suspect. Detectarea incidentelor se asigură în timp util, pentru a permite aplicarea măsurilor de protecție stabilite în vederea prevenirii şi/sau limitării consecințelor incidentului. Procedurile sprijină procesul de investigare ulterioară a incidentelor, prin păstrarea unor jurnale de operare detaliate o perioadă adecvată de timp.

5. **Reluarea activităților**

Administratorul IPF dispune de planuri de măsuri pentru a investiga în detaliu şi a răspunde eficient şi eficace la o gamă largă de incidente cibernetice, în vederea limitării impactului incidentului, reluării activității şi recuperării activelor şi informațiilor afectate. Administratorul IPF proiectează şi testează sistemele şi procesele pentru a realiza reluarea în siguranță, cu menținerea integrității datelor, a operațiunilor şi serviciilor sale critice, în maximum două ore de la momentul apariției unei perturbări, şi să asigure decontarea până la sfârşitul zilei în care s-a manifestat perturbarea, inclusiv în situații extreme, dar plauzibile. Planurile de măsuri au în vedere şi situația în care obiectivul de reluare a activității nu este atins, prevăzând sisteme sau proceduri alternative, cum ar fi procesarea manuală, în scopul de a procesa cel puțin instrucțiunile critice. Planurile de măsuri includ păstrarea în siguranță a unor copii de rezervă ale datelor şi aplicațiilor, reconcilierea periodică şi recuperarea datelor şi aplicațiilor.

6. **Testarea**

6.1. Cadrul de administrare a rezilienței cibernetice este testat riguros, cel puțin anual, pentru a determina eficacitatea acestuia. Testele trebuie:

6.1.1. să utilizeze informații actualizate privind amenințările cibernetice, luând în considerare scenarii extreme, dar plauzibile şi capacități avansate ale atacatorilor;

6.1.2. să identifice şi să evalueze vulnerabilități care pot afecta atingerea obiectivelor de reziliență cibernetică;

6.1.3. să ofere informații utile şi credibile pentru gestionarea riscurilor cibernetice.

6.2. Tipurile de teste efectuate includ:

6.2.1. exerciții de identificare şi evaluare de vulnerabilități, inclusiv prin operarea periodică pe mediul de producție de la sediul secundar;

6.2.2. testări pe bază de scenarii, inclusiv indisponibilitatea totală a sediului principal în cursul zilei de operare;

6.2.3. teste de penetrare a sistemelor şi rețelelor, în special a celor conectate la internet;

6.2.4. teste efectuate de echipe independente față de funcția testată (red teams), care să simuleze atacuri reale şi care să vizeze sistemele, rețelele, personalul şi procesele.

6.3. Periodic, IPF organizează exerciții de testare a rezilienței cibernetice care să implice, cel puțin, toți participanții critici, furnizorii critici şi IPF conectate. IPF participă la exerciții de continuitate a activității organizate de autorități.

7. Conştientizarea amenințărilor

Administratorul IPF monitorizează proactiv amenințările cibernetice curente, pentru a obține şi utiliza informații pertinente în vederea prevenirii incidentelor cibernetice şi a tratării rapide şi eficiente a acestora.

Administratorul IPF stabileşte un proces de colectare, analiză şi diseminare a informațiilor referitoare la amenințările cibernetice. Cadrul de administrare a rezilienței cibernetice este revizuit continuu în baza acestor informații.

8. Învățarea şi dezvoltarea

Administratorul IPF evaluează incidentele cibernetice care au avut loc, mai ales atacurile reuşite, monitorizează dezvoltările tehnologice şi adoptă măsuri pentru detectarea şi contracararea unor posibile amenințări viitoare, prin analiza deviațiilor de la nivelul normal al activităților din sistem şi al comportamentelor personalului.

Anexa nr. 2
la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor şi a instrumentelor de plată

Cerințe aplicabile conexiunilor între sistemele de plăți

1. **Generale**
   - **1.1.** Administratorul sistemului de plăți identifică şi evaluează toate sursele potențiale de risc care rezultă din stabilirea unei conexiuni, atât înainte de a încheia acordul aferent conexiunii, cât şi în mod permanent, după stabilirea acesteia;
   - **1.2.** Administratorul sistemului de plăți implicat într-o conexiune îndeplineşte, întocmai şi la timp, toate obligațiile față de sistemele de plăți cu care este conectat şi față de participanții săi;
   - **1.3.** Administratorul sistemului de plăți, care stabileşte conexiuni multiple, asigură că riscurile generate într-o conexiune nu se propagă şi nu afectează siguranța altor conexiuni şi a altor sisteme de plăți;
   - **1.4.** O conexiune este concepută astfel încât fiecare administrator de sistem de plăți să fie capabil să continue să respecte alte cerințe de monitorizare aplicabile.
2. **Siguranța juridică**
   - **2.1.** Cadrul normativ aplicabil atât sistemelor de plăți implicate într-o conexiune, cât şi cel aplicabil conexiunii în cauză oferă un grad ridicat de certitudine pentru fiecare aspect al funcționării conexiunii, în toate jurisdicțiile relevante;
   - **2.2.** Regulile, procedurile şi contractele care guvernează conexiunea sunt clare, uşor de înțeles şi în conformitate cu legile şi alte reglementări relevante. Acestea sunt uşor accesibile pentru fiecare parte care are un interes legitim;
   - **2.3.** Regulile, procedurile şi contractele care guvernează conexiunea sunt complete, valabile şi aplicabile în toate jurisdicțiile relevante. Există un nivel ridicat de certitudine că măsurile dispuse în conformitate cu aceste reguli şi proceduri nu pot fi suspendate, anulate sau reversibile;
   - **2.4.** Administratorii sistemelor de plăți implicați într-o conexiune identifică şi atenuează riscurile care decurg din orice potențial conflict de norme între jurisdicții;
   - **2.5.** Administratorii sistemelor de plăți implicați într-o conexiune respectă cadrele de reglementare aplicabile.
3. **Riscul operațional**
   - **3.1.** Obiectivele administratorului sistemului de plăți privind cerințele şi politica de securitate a informației acoperă şi aranjamentul aferent conexiunii;
   - **3.2.** Nivelul de calitate a serviciilor furnizate prin intermediul conexiunii este aprobat de administratorii sistemelor de plăți implicate într-o conexiune şi comunicat tuturor părților relevante;

3.3. Administratorii sistemelor de plăți asigură că aranjamentele de gestionare a riscurilor şi capacitatea de procesare sunt dimensionate corespunzător şi sunt sigure pentru a opera conexiunea pentru volumele maxime curente şi viitoare proiectate ale activității desfăşurate prin intermediul conexiunii;

3.4. Funcționarea conexiunii este testată şi monitorizată în mod corespunzător şi incidentele sunt înregistrate şi urmărite. Administratorii sistemelor de plăți conectate şi toate părțile implicate convin asupra aranjamentelor privind continuitatea activității desfăşurate prin intermediul conexiunii.

4. Riscul financiar

4.1. Administratorii sistemelor de plăți au o înțelegere clară a impactului pe care conexiunea îl are asupra fiecărui risc financiar la care acestea se expun;

4.2. Regulile şi procedurile sistemului de plăți permit participanților să aibă o înțelegere clară a impactului pe care conexiunea îl are asupra fiecărui risc financiar la care aceştia se expun;

4.3. Activele utilizate pentru decontare prin intermediul conexiunilor comportă riscuri de credit sau de lichiditate scăzute sau inexistente;

4.4. Plățile prin intermediul conexiunii sunt decontate prompt, de preferință în cadrul aceleiaşi zile de operare;

4.5. Acordul privind stabilirea conexiunii asigură măsuri adecvate pentru gestionarea şi minimizarea riscurilor asociate incapacității unui participant de a-şi îndeplini prompt obligațiile sale, în special în cazul în care are loc un proces de compensare.

5. Criteriile de acces

5.1. Criteriile de acces sunt clare, obiective şi nediscriminatorii. Aceste criterii sunt publice;

5.2. Criteriile de acces sunt justificate din perspectiva siguranței şi eficienței sistemului de plăți şi a piețelor financiare pe care le deserveşte;

5.3. Criteriile de acces sunt adaptate în funcție de tipul conexiunii, ținând cont de riscurile la care sunt expuşi administratorii sistemelor interconectate şi participanții, în cazul fiecărui tip de conexiune;

5.4. Administratorul sistemului de plăți care refuză stabilirea unei conexiuni motivează solicitantului refuzul, în scris;

5.5. Administratorul sistemului de plăți implicat într-o conexiune se asigură că prețurile se stabilesc nediscriminatoriu şi transparent;

5.6. Regulile şi procedurile de încetare a accesului sunt definite.

6. Eficiența

6.1. Administratorul sistemului de plăți dispune de scopuri şi obiective clar definite, măsurabile şi realizabile în legătură cu funcționarea conexiunii, cum ar fi, dar fără a se limita la, nivelul minim de calitate a serviciilor prestate, gestionarea riscurilor şi prioritățile de afaceri. Administratorul sistemului de plăți deține mecanisme de revizuire regulată a eficienței şi eficacității fiecărei conexiuni;

6.2. O conexiune este concepută astfel încât să satisfacă nevoile actuale şi viitoare ale participanţilor şi ale pieţelor pe care le deserveşte;

6.3. Stabilirea de conexiuni nu afectează echilibrul dintre eficienţă şi gestionarea riscului în cadrul sistemelor de plăţi.

7. Guvernanţa

7.1. Conducerea administratorului sistemului de plăţi implicat într-o conexiune dispune de o strategie clară privind stabilirea de conexiuni, care este adusă la cunoştinţa proprietarilor sistemului, autorităţilor relevante, utilizatorilor şi, la un nivel mai general, altor sisteme de plăţi;

7.2. Administratorul sistemului de plăţi are obiective care evidenţiază prioritatea siguranţei şi eficienţei conexiunii şi care sprijină, în mod explicit, interesul public;

7.3. Aranjamentele de guvernanţă asigură că o decizie de a stabili o conexiune reflectă corespunzător obiectivele şi interesele părţilor implicate şi reflectă/descriu modul cum se realizează această reflectare de interese;

7.4. Administratorul sistemului de plăţi implicat într-o conexiune implementează mecanisme formalizate pentru schimbul de informaţii relevante cu părţile implicate şi să le consulte atunci când este nevoie.

8. Conexiunile indirecte şi conexiunile releu

8.1. Înainte de stabilirea unei conexiuni indirecte sau releu, administratorul sistemului de plăţi analizează toate riscurile aferente intermedierii schimbului de ordine de plată;

8.2. Administratorul sistemului de plăţi care utilizează un intermediar pentru a opera o conexiune cu un alt sistem de plăţi cuantifică, monitorizează şi gestionează riscul juridic suplimentar, care decurge din utilizarea unui intermediar;

8.3. Administratorii sistemelor de plăţi identifică şi atenuează adecvat riscul operaţional indus de către intermediar;

8.4. Administratorul sistemului de plăţi implicat într-o conexiune indirectă sau releu monitorizează adecvat rolul şi soliditatea financiară a oricărui intermediar;

8.5. Administratorii sistemelor de plăţi implicate într-o conexiune indirectă sau releu se asigură că intermediarul nu restricţionează în mod nejustificat utilizarea conexiunii de către orice participant;

8.6. Eficienţa şi eficacitatea conexiunilor indirecte şi releu sunt periodic evaluate şi comparate cu canalele alternative de transmitere a ordinelor de transfer, de exemplu, prin conexiuni directe.

Anexa nr. 3
la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor şi a instrumentelor de plată

Cerere de licențiere a administratorului infrastructurii pieței financiare (IPF)

1. Informații generale

Data cererii
Denumirea persoanei juridice solicitante
Adresa juridică
Tipul IPF
Numele persoanei care îşi asumă responsabilitatea pentru cerere
Datele de contact ale persoanei care îşi asumă responsabilitatea pentru cerere
Numele persoanei responsabile pentru conformitatea IPF
Datele de contact ale persoanei responsabile pentru conformitatea IPF
Datele de identificare ale societății-mamă (dacă este cazul)

2. Referințele documentelor

Cerința din titlul III capitolul I Licențierea administratorilor IPF	Numărul de referință unic al documentului	Titlul documentului	Capitolul, secțiunea ori pagina documentului unde sunt furnizate informațiile sau motivul pentru care nu sunt furnizate informațiile
Pct. xx			
Anexa x, pct. y			

Anexa nr. 3A
la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor şi a instrumentelor de plată

Cerere de autorizare a autorității de guvernanță a schemei/aranjamentului de plată

1. Informații generale

Data cererii
Denumirea persoanei juridice solicitante
Adresa juridică
Tipul schemei/aranjamentului de plată
Numele persoanei care îşi asumă responsabilitatea pentru cerere
Datele de contact ale persoanei care îşi asumă responsabilitatea pentru cerere
Numele persoanei responsabile pentru conformitatea schemei/aranjamentului
Datele de contact ale persoanei responsabile pentru conformitatea schemei/aranjamentului
Datele de identificare ale societății-mamă (dacă este cazul)

2. Referințele documentelor

Cerința din titlul III capitolul II Autorizarea operării schemelor/ aranjamentelor de plată	Numărul de referință unic al documentului	Titlul documentului	Capitolul, secțiunea ori pagina documentului unde sunt furnizate informațiile sau motivul pentru care nu sunt furnizate informațiile
Pct. xx			
Anexa x, pct. y			

Anexa nr. 4
la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor şi a instrumentelor de plată

Formular de cerere de confirmare a emiterii/acceptării instrumentelor de plată electronică

. . . . . (numele instituției emitente), IDNO. . . . . .., având sediul în țara/raionul . . . . . ., localitatea . . . . . ., str. . . . . nr. . . . . ., cod poştal . . . . . ., prin . . . . . ., în calitate de reprezentant legal, solicităm confirmarea privind emiterea /acceptarea a instrumentului de plată electronică de tip - . . . . . ., în următoarele condiții:

a) cont/conturi ataşate (monedă națională, valute sau monedă electronică) . . . . . ;

b) funcționalitate instrument - . . . . . .;

c) circulație națională/internațională . . . . . .;

d) soluția tehnică a instrumentului (cu bandă magnetică/chip/contactless/virtual . . . . . .;

e) schema de plată asociată instrumentului (VISA/Mastercard/Amex/MIA etc.)

f) executarea suportului fizic a instrumentului se va face de către societatea . . . ., cod IDNO . . . . . ., cu sediul în localitatea . . . . . ., str. . . . . nr. . . . . ., cod poştal . . . . . .;

g) personalizarea instrumentului se va face de către societatea . . . . . ., cod IDNO. . . . . cu sediul în localitatea, str. . . . . nr. . . . . ., cod poştal . . . . . .;

h) procesarea tranzacțiilor cu instrumentul se va face de către societatea . . . . . ., cod de înregistrare de stat / IDNO nr. . . . ., cu sediul în localitatea . . . . . ., str. . . . . nr. . . . . ., cod poştal . . . . . .

Semnătura autorizată a
solicitantului,
S.S./L.S.

Anexa nr. 5
la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor şi a instrumentelor de plată

Formular de cerere de confirmare a punerii în circulație a instrumentelor de plată electronică cu acces la distanță

. . . . . (numele instituției emitente), cod IDNO nr. . . . . ., având sediul în țara/raionul . . . . . ., localitatea . . . . . ., str. . . . . nr. . . . . ., cod poştal . . . . . ., prin . . . . . ., în calitate de reprezentant legal, solicităm confirmarea privind punerea în circulație a instrumentului de plată electronică cu acces la distanță (IPAD) de tip[1] . . . . . ., în următoarele condiții:

a) Denumirea IPAD: .....;

c) Segmentul de utilizatori[2]: .....;

d) Producătorul soluției informatice.....;

e) Proprietățile IPAD (inclusiv: ***tipul accesului*** (internet-banking – Windows, MacOS, Linux; mobile-banking – Androind, iOS, Windows Phone/Mobile, BlackBerry OS, etc.), ***tipul browserului*** (internet-banking - Microsoft Internet Explorer/EDGE, Mozilla Firefox, Opera, Apple Safari, Google Chrome, etc.), ***tipul autentificării*** (autentificare simplă - Login şi Parolă, autentificare multifactorială - utilizarea a două sau mai multor elemente incluse în categoria cunoștințelor, posesiei și inerenței, modalitatea în care realizează autentificarea strictă a clienților (SCA), cu prezentarea elementelor de SCA)
.....
.....
.....;

f) Funcționalitățile IPAD / operațiuni efectuate prin intermediul instrumentului:
.....
.....
.....;

g) Alte informații/comentarii:
.....
.....
.....;

h) Lista documentelor anexate la cerere:
.....
.....
.....;

[1] Se va completa tipul IPAD: PC/internet/ mobile/telephone/-banking
[2] Se va completa cu: persoane fizice/persoane juridice.

Semnătura autorizată
a prestatorului de servicii de
plată

Anexa nr. 6
la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor şi a instrumentelor de plată

Model raport incident operațional sau de securitate

1. Administrator IPF/Participant/
2. Numele, funcția şi datele de contact ale persoanei care raportează incidentul
3. Data şi momentul apariției incidentului
4. Data şi momentul constatării incidentului
5. Data şi momentul finalizării incidentului
6. Tip incident operațional/de securitate (echipament, soft, uman, social, procedură, cauză naturală, altele)
7. Cauza incidentului
8. Descrierea detaliată a incidentului
9. Măsurile luate pentru limitarea consecințelor incidentului
10. Măsurile luate pentru prevenirea unor incidente similare
11. Numele, funcția şi datele de contact ale persoanei/persoanelor care pot furniza informații suplimentare legate de incidentul raportat

Anexa nr. 7
la Regulamentul privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor şi a instrumentelor de plată

Informare referitoare la desfăşurarea proiectului-pilot de testare a instrumentelor de plată electronică

. . . . . (numele instituției), cod IDNO . . . . . ., cu adresa juridică . . . . . (țara/raionul), localitatea . . . . . ., str. . . . . nr. . . . . ., cod poştal . . . . . ., prin . . . . . (numele şi prenumele), în calitate de reprezentant legal notifică lansarea unui proiect-pilot pentru instrumentul(ele) de plată electronică de tip . . . . . .

Informații suplimentare

1. Denumirea produsului: . . . . . .

2. Perioada de testare: . . . . . salariați ai prestatorului de servicii de plată număr . . . . . alți utilizatori (detaliați) număr . . . . . .

3. Masa critică de utilizatori:

□
salariați ai prestatorului de servicii de plată
număr . . . . . .

□
alți utilizatori (detaliați)
număr . . . . . .

4. Tipuri de operațiuni permise:

a) . . . . . .
b) . . . . . .
c) . . . . . .
d) . . . . . .
e) . . . . . .
f) . . . . . .
g) . . . . . .
h) . . . . . .

5. Limite de tranzacționare

a) limita pe tranzacție pentru plăți intrabancare: . . . . . .
b) limita pe tranzacție pentru plăți interbancare: . . . . . .
c) limita zilnică pentru transferuri: . . . . . .
d) limita zilnică pentru schimburi valutare: . . . . . .
e) limită pe tranzacție pentru schimburi valutare: . . . . . .
etc. . . .

6. Fondurile tranzacționate: . . . . . .

7. Ulterior perioadei de testare accesul la funcționalitățile testate va fi restricționat?

□ detalii _____

8. Tehnologiile utilizate în dezvoltarea proiectului:

□ API	□ Chatbot	□ Distributed Ledger Technology (DLT)
□ Recunoaştere optică a caracterelor (OCR)	□ Inteligență artificială (AI)	□ Cloud Computing
□ Sistem de informare geografic (GIS)	□ Contracte inteligente	□ Big Data
□ Managementul datelor	□ Învățare automată	□ Web-scraping
□ Biometrie	□ Vizualizarea datelor	□ Procesarea limbajului natural
□ Altele (indicați)		

9. Tipuri de inovație implicate:
□ Produs/serviciu/activitate nou(ă)
□ Utilizarea evolutivă sau inovatoare a produsului/serviciului/activității
□ Proces/procedură intern(ă) nou(ă)
□ Utilizarea evolutivă sau inovatoare a procesului/procedurii intern(e)
□ Altele (indicați)
Anexat solicitării se află următoarele documente:
1. . . . . . .
2. . . . . . .
3. . . . . . .
4. . . . . . .
5. . . . . . .
Persoanele de contact care pot oferi clarificări cu privire la această solicitare sunt:
1. Numele şi prenumele . . . . . .
Telefon: . . . . . ., e-mail: . . . . . .
2. Numele şi prenumele . . . . . .
Telefon: . . . . . ., e-mail: . . . . . .
Datele şi informațiile furnizate sunt adevărate, corecte şi reflectă situația existentă (până) la data de . . . . . ./ . . . . . ./ . . . . . .

Semnătura reprezentatului legal al prestatorului
de servicii de plată solicitant,
S.S./L.S.

NOTĂ:
Cererea se va completa de către reprezentantul legal al prestatorului de servicii de plată.